

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
กรกฎาคม 2560

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
ของ
จุฬารัตน์ แสงสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

กรกฎาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
จุฬารัตน์ แสงสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

กรกฎาคม 2560

จุฬาพร แสงสกุล. (2560). *คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า, อาจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา 2) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และ 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม กลุ่มตัวอย่างนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้นจำนวน 310 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.923 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบเป็นรายคู่ ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษา ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด ตามลำดับ 2) นิสิตเพศต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง 3) นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง 4) นิสิตที่สาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN ACCORDANCE WITH THE IDENTITY
OF THE FACULTY OF FINE ARTS, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
CHULAPORN SANGSAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration and Management
at Srinakharinwirot University

July 2017

Chulaporn Sangsakul. (2016). *Characteristics of Students in Accordance with the Identity of the Faculty of Fine Arts*, Srinakharinwirot University. Master Thesis. M.Ed. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Asst. Prof. Dr. Chakapong Patlakfha, Dr.Chakrit Ponatong.

This research aims to study and compare the characteristics of the students in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts at Srinakharinwirot University in three specific aspects; 1) the ability to apply language skills; 2) the ability to apply transcription skills; and 3) the ability to apply information communication technology (ICT) skills in order to create works of art. The sample consisted of three hundred and ten undergraduate students at the Faculty of Fine Arts in the 2016 academic year by using stratified Random Sampling. The instrument used for data collection was a questionnaire, containing twenty four questions, with a five-level rating scale for each question. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.923. The data was analyzed using frequency, percentage, means, standard deviation and ANOVA one-way analysis of variance. In terms of statistically significant differences, the data was analyzed using Scheffe's Method. The findings are as follows:

1) The students rated their overall characteristics in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts at a high level. When each aspect was considered, it was found that the students had the ability to apply their information communication and technology skills in order to create works of art the ability to apply language skills and the ability to apply transcription skills, respectively; 2) There was no difference between the characteristics of the students in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts by genders. When each aspect was considered, it was found that there was a statistically significant difference in the ability to apply transcription skills at a level of .05. However, there were no differences in other aspects; 3) There was no difference in the characteristics of students in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts in terms of their academic year. When each aspect was considered, it found there was a statistically significant difference in the ability to apply their language skills at a level of .05, while there were no differences in other aspects; 4) There was statistically significant difference in the overall and different aspects of the characteristics of students in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts between students in their different fields of study at a level of .05; and 5) There were no differences in the overall and different aspects of the characteristics of in accordance with the identity of the Faculty of Fine Arts in terms of their levels of academic achievement.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
คุณลักษณะนิสัยตามอัตลักษณ์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ของ
จุฬารัตน์ แสงสกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญากุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา .....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

.....ที่ปรึกษา .....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนารถ เลิศไพโรจน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงความเอาใจใส่และกำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภักธาวีวัฒน์ และอาจารย์ ดร.ประภัสรา ธโนศวรรย์ คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนารถ เลิศไพโรจน์ อดีตคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์ประจำภาควิชาสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ นอกจากนี้ขอขอบคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ทุนสนับสนุนการนำเสนองานวิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนารถ เลิศไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอขอบคุณ คุณจิตชญา บาลโสภณ คุณเกตุสุดา เทพยศ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา รหัส 55 ทุกคน ที่ช่วยให้คำปรึกษา แนะนำ เป็นกำลังใจ และคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกด้าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มารดา บิดา ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์กับผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่พระคุณของบิดา มารดา อีกทั้งคุณอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จุฬารพร แสงสกุล

สารบัญ

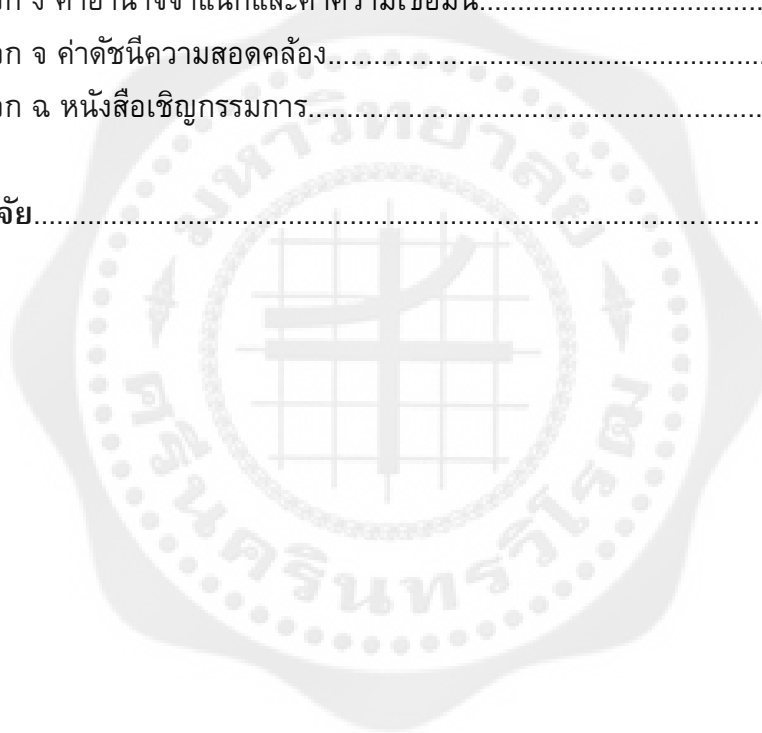
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	11
สมมติฐานการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
คุณลักษณะของนิสิต.....	14
ความหมายของคุณลักษณะ.....	14
ความสำคัญของคุณลักษณะนิสิต.....	14
หลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ.....	15
อัตลักษณ์ของนิสิต.....	19
ความหมายของอัตลักษณ์.....	19
ความสำคัญของอัตลักษณ์.....	21
ลักษณะนิสิตนักศึกษา.....	22
การพัฒนาศักยภาพและอัตลักษณ์นิสิต มศว.....	23
การเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต.....	25
คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies.....	26
แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะนิสิตนักศึกษา.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้และเป้าหมายของการพัฒนานิสิต.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ของนิสิต.....	28
ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา.....	34
ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด.....	36
ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต.....	38
เพศกับอัตลักษณ์ของนิสิต.....	38
ชั้นปีกับอัตลักษณ์ของนิสิต.....	39
สาขาวิชา กับอัตลักษณ์ของนิสิต.....	40
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับอัตลักษณ์นิสิต.....	40
การจัดการศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	41
อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
ลักษณะของแบบสอบถาม.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	81
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	91

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	108
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ง คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น.....	115
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง.....	117
ภาคผนวก ฉ หนังสือเชิญกรรมการ.....	120
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
2 จำนวนและคำร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	53
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ ในแต่ละด้าน.....	52
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษา เป็นรายชื่อ.....	56
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด เป็นรายชื่อ.....	57
6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายชื่อ.....	58
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามเพศ.....	59
8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	60
9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามสาขาวิชา.....	62
10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	65
11 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

บทที่	หน้า
12 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถใน การประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด จำแนกตามเพศ เป็นรายคู่.....	68
13 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	69
14 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถใน การประยุกต์ใช้ทักษะภาษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	70
15 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา...	71
16 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตาม สาขาวิชา เป็นรายคู่.....	72
17 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถ ในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา จำแนกตามสาขาวิชา	74
18 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถ ในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด จำแนกตามสาขาวิชา	76
19 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถ ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม จำแนกตามสาขาวิชา	78
20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	79
21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยระบบการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงานของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545: 2) ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางธุรกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานการศึกษานับว่าเป็นต้นทุนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาประเทศส่วนหนึ่งจำเป็นต้องจัดสรรให้กับการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรของชาติในอนาคตในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาเช่นกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานศึกษาจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545)

การผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นความสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของประเทศไทยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ได้กำหนดเป้าหมายของกรอบ คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย” ประกอบกับปัจจุบันกลุ่มอาเซียนมีการรวมตัวกัน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ภายในปี ค.ศ. 2020 หนึ่งว่า “เพื่อพัฒนาอาเซียน ให้มีความเข้มแข็งในหลายๆ ด้าน รวมทั้งด้านการศึกษา โดยกำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ส่วน โดยผ่านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาทักษะศักยภาพ และการฝึกอบรม” การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยเฉพาะการพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งนโยบายสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย 2 ประการ คือ การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นให้บัณฑิตมีความภาคภูมิใจในสถาบันและสามารถดำรง ชีวิตได้อย่างสง่างามตามเป้าหมายของสถาบันแต่ละกลุ่ม และการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยในบริบทที่เป็นสากล โดยคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นไทยที่สามารถขยายผลให้มีการเพิ่มมูลค่า (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554: ออนไลน์) เช่นเดียวกับประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่กำหนดคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับ คุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่างๆให้เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ซึ่ง 1 ใน 5 ด้านของมาตรฐานผลการเรียนรู้มีการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัวชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552: ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กำจร ตติยกวี รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2554 การประชุมเสวนา เรื่อง การเตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ว่า การที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมนิสิตนักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาทั้งในระหว่างเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่เน้นตามกลุ่มสถาบัน โดยแต่ละกลุ่มสถาบันสามารถกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้เป็นเอกลักษณ์ตามบริบทของกลุ่มสถาบันได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554: ออนไลน์)

การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วออกไปประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ตนเองได้ศึกษา ดังนั้นหากมีการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในตนเอง เข้าใจในบทบาทของตน จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง ดังที่ มธุรส สว่างบำรุง (2542: 169) กล่าวว่า นิสิตศึกษานับว่าอยู่ในช่วงเวลาที่มีความสำคัญ เนื่องจากอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม (2554: 6, 32) ได้แสดงทัศนะว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียน ซึ่งค้นหาประสบการณ์ในรูปแบบที่ทำแล้วรู้สึกพอใจ รู้สึกปลอดภัย เกิดความมั่นใจในตนเอง รวมไปถึงความรู้สึกพึงพอใจในรูปร่างลักษณะ การปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตนเอง ตลอดจนการมั่นใจในบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเป็นช่วงเวลาสำคัญในการสร้างพื้นฐานชีวิตของผู้เรียนทั้งด้านชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว และความสัมพันธ์ทางสังคมผ่านกระบวนการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกจากนี้การศึกษาระดับอุดมศึกษายังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความรับผิดชอบ และการใช้ชีวิตแบบผู้ใหญ่ รวมทั้งได้ทดลองทำหน้าที่ในบทบาทที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ทางวิชาการ (Academic Identity) และอัตลักษณ์ทางวิชาชีพ (Professional Identity) ที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย (Lairio, Puukari; & Kouvo, 2013: 115-116)

สำหรับคุณลักษณะของบัณฑิตอุดมคติไทยที่พึงประสงค์นั้น กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) หรือ การประชุมในเวทีระดับชาติ นานาชาติ หรือการระดมความคิดเห็นจากเครือข่ายการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยพบว่า ยุคปัจจุบันมีความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตที่เด่นชัดและสูงกว่าในอดีต สมรรถนะในตนเองของบัณฑิตจะมีความสำคัญ

มากยิ่งขึ้นในโลกอนาคต จากปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ทำให้บัณฑิตรุ่นใหม่จำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถในระดับสากล ซึ่งความสามารถในการคิดจะเป็นหัวใจสำคัญสำหรับบัณฑิตยุคใหม่ เช่น การคิดเชิงเหตุผล การคิดวิจรณ์ญาณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีทักษะหลายด้านเพื่อการดำรงชีวิต ดังนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะสถาบันทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพของนิสิตให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ และจากการที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิตว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรมีคุณลักษณะเฉพาะของนิสิตในภาพรวม เรียกว่า อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ คิดเป็นทำเป็น หนักเอาเบาสู้ รู้กาลเทศะ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะสื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก และพร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ โดยเริ่มมีการเผยแพร่และจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตให้เป็นผู้มีอัตลักษณ์ดังกล่าวแก่นิสิต คณาจารย์และบุคลากร โดยเฉพาะนิสิตใหม่มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 ซึ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และในปีการศึกษา 2553 ได้เพิ่มเติมคุณลักษณะนิสิต อีก 1 ประการ คือ ใฝ่รู้ตลอดชีวิต และขยายผลการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตสู่หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนิสิตในรูปแบบต่างๆ ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมให้นิสิตและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยคาดหวัง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยที่กำหนดอัตลักษณ์นิสิต เพื่อเป็นแนวทางสำคัญให้นิสิตยึดถือปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัยที่มุ่งส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถก้าวเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ในฐานะทรัพยากรบุคคลที่มีความเจริญงอกงามทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: 68)

จากพื้นฐานอัตลักษณ์นิสิต 9 ประการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น ในปีการศึกษา 2554 ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 มีมติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554 ประเด็นที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบกับตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และกำหนดให้อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อัตลักษณ์นิสิตที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ ได้แก่ “มีทักษะสื่อสาร” ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน (Language) ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ (Teaching) และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (Information Communication Technology : ICT) อันมาจากรากฐานของ “ความเป็นครู” ซึ่งผลการบริหารสถาบันให้เกิดอัตลักษณ์จะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร มุ่งส่งเสริม ผลักดัน และสร้างโอกาสให้นิสิตได้พัฒนาตนเองให้ “มีทักษะสื่อสาร” พร้อมร่วมเป็นต้นแบบในการ “มีทักษะสื่อสาร” ที่ดี และผลการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์นั้น จะเกิดขึ้นเมื่อนิสิตและบัณฑิตพัฒนาตนเองให้ “มีทักษะสื่อสาร” ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน (Language, Teaching and ICT) พร้อมทั้งพัฒนาตนเองให้ “มีทักษะสื่อสาร” ที่ดี เป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติต่อไป (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: 45)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพของนิสิตให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ จึงรับนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิตของมหาวิทยาลัยมาปฏิบัติ และปรับใช้ให้สอดคล้องกับนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จากการประชุมคณะกรรมการประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2555 วาระที่ 4.2 มีมติเห็นชอบอัตลักษณ์นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ปีการศึกษา 2554 ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด“มีทักษะสื่อสาร” ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน (Language) ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ (Teaching) และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (Information Communication Technology : ICT) อันมาจากรากฐานของ “ความเป็นครู” และเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านศิลปกรรม จึงมีอัตลักษณ์เพิ่มเติม คือ“ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษาทักษะการถ่ายทอดและทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม”(คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2555: 8)

ฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ ต้องเป็นหลักสำคัญเพื่อมุ่งพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ คือ “ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษาทักษะการถ่ายทอดและทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม” โดยส่งเสริมให้นิสิตสร้างสรรค์ผลงาน และมีความสามารถในการคิดได้กว้างไกล คิดนอกกรอบ สามารถมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ มีการรับรู้ต่อปัญหาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งมีลักษณะแปลกใหม่ เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและด้านฐานทางวิชาการ โดยให้นิสิตมีความรู้และทักษะในแต่ละสาขา วิชาในคณะศิลปกรรมศาสตร์อย่างรู้เรื่องราวข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง และแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เรียกเอาสิ่งที่สะสมหรือจำได้ออกมาให้ปรากฏให้สังเกตได้และสามารถวัดได้ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546: 221) ด้วยการจัดโครงการและกิจกรรมนอกชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ ที่คณะจัดขึ้น เช่น กิจกรรมเสริมสร้างอัตลักษณ์และคุณลักษณะนิสิตอันพึงประสงค์ฯ ซึ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมให้นิสิตและบัณฑิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยและสังคมคาดหวัง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของคณะและมหาวิทยาลัยที่กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิต โดยเฉพาะ “มีทักษะสื่อสาร” และในแต่ละปีก็มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบงานในทางที่สร้างสรรค์ขึ้น มีการบูรณาการกิจกรรมหลากหลายด้าน ทั้งความบันเทิง การให้สาระความรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพ ฉะนั้นการเสริมสร้างให้นิสิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์มีอัตลักษณ์เฉพาะจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างให้เกิดบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมุ่งส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิต และเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมด้านต่างๆ ทั้งในระดับคณะและสาขาวิชา

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นิสิตในเรื่องของอัตลักษณ์นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ยังไม่ทราบหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ อาจเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง และยังไม่มีการพัฒนา นิสิตที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน สำหรับในชั้นปีที่ 2 – 4 รับรู้ข้อมูลเพียงแค

1) ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน (Language) 2) ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ (Teaching) และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (Information Communication Technology : ICT) “ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา ทักษะการถ่ายทอดและทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม” เท่านั้น นิสิตยังไม่ทราบหรือเข้าใจในรายละเอียดของแต่ละด้าน (ตัวแทนนิสิตชั้นปีที่ 2,3,4. 2559: สัมภาษณ์) จึงทำให้การแสดงออกทางพฤติกรรมของนิสิตไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ และยังมีความคิดเห็นของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม นิสิตที่พบเห็นในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่รู้และเข้าใจภาษาไทยจนสามารถสื่อสารกับคนไทยด้วยภาษาไทยได้ และสามารถใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง และที่เป็นลักษณะเฉพาะของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการทักษะทางภาษาทำทาง แสดงออกทางกาย ภาษาสัญลักษณ์ แสดงออกด้วยการใช้เส้น รูปทรง รูปร่างต่างๆ มาประยุกต์ให้เกิดการสร้างสรรคงานศิลปะสาขาต่างๆ (อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์. 2559: สัมภาษณ์) นอกจากนั้นนิสิตยังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง และยังไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (นิสิตชั้นปีที่ 3. 2559: สัมภาษณ์) แต่บางกลุ่มมีความสามารถในการสื่อสารทั้งการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง รวมถึงมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลได้เป็นอย่างดี (บุคลากร. 2559: สัมภาษณ์)

2. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม ธรรมชาติของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มีความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่น และมีความเป็นตัวของตัวเอง รับรู้เข้าใจและมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ได้รวดเร็ว ทั้งที่เป็นการถ่ายทอดผ่านคำพูดผ่านการแสดงผลงานทางศิลปะด้านต่างๆ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย. 2559: สัมภาษณ์) นอกจากนั้นนิสิตยังนำกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม (อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์. 2559: สัมภาษณ์) แต่ก็ยังคงมีนิสิตที่ยังไม่กล้าแสดงออกขาดความสามารถในการถ่ายทอดและต้องส่งเสริมให้มีความสามารถด้านนี้ทัดเทียมกับเพื่อนด้วยการสร้างเสริม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (ตัวแทนคณะกรรมการสโมสรนิสิต. 2559: สัมภาษณ์)

3. ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมพบว่า เด็กรุ่นใหม่ไม่มีปัญหาเรื่องการใช้เทคโนโลยีเนื่องจากเติบโตมากับการสื่อสารสมัยใหม่ที่เข้าถึงอย่างรวดเร็วเป็นคนที่กล้าแสดงออกคิดเร็วทำเร็ว (อาจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง. 2559: สัมภาษณ์) นอกจากนั้นนิสิตมีความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม (อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย. 2559: สัมภาษณ์) แต่ข้อเสีย คือ พุดไม่รู้เรื่องไม่มีความอดทน รอไม่เป็น ขาดการจัดระบบความคิดและระเบียบในการใช้ชีวิต (อาจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง. 2559: สัมภาษณ์)

นอกจากนั้น นิสิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความใฝ่รู้ติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัยตลอดเวลา มีการรับรู้ในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา ทักษะการถ่ายทอดและทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม แต่ทั้งหมดนั้นต้องเรียนรู้จากนอกห้องเรียนด้วย ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่คณะจัดให้ด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเรียนรู้ตัวเองได้มากยิ่งขึ้น (ตัวแทนนิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4. 2559: สัมภาษณ์)

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 3 ด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและอาจารย์ ในการนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับนำไปใช้ในการทบทวนนโยบายการจัดการศึกษา การพัฒนาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองต่อการพัฒนานิสิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา 2) ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด และ 3) ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน 1) ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา 2) ความ

สามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด และ 3)ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและอาจารย์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ในการกำหนดกระบวนการ เพื่อการเสริมสร้างอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยฯ และใช้ในการพัฒนากรอบการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งเพื่อทบทวนนโยบายการจัดการศึกษา การปรับปรุงกิจกรรมพัฒนานิสิต และการจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองต่อการพัฒนานิสิตให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าและคุณภาพในสังคม ก่อเกิดลักษณะเฉพาะของตนเองและเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 8 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชาศิลปะการแสดง สาขาวิชานาฏศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย และสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล จำนวนทั้งสิ้น 1,375 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่สถานภาพทั่วไปของนิสิต ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.1.3 เพศทางเลือก

2.1.2 ชั้นปีแบ่งเป็น

2.1.2.1 ชั้นปีที่ 1

2.1.2.2 ชั้นปีที่ 2

2.1.2.3 ชั้นปีที่ 3

2.1.2.4 ชั้นปีที่ 4 และสูงกว่า

2.1.3 สาขาวิชา แบ่งเป็น

2.1.3.1 สาขาวิชาศิลปศึกษา

2.1.3.2 สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์

2.1.3.3 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์

2.1.3.4 สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร

2.1.3.5 สาขาวิชาศิลปะการแสดง

2.1.3.6 สาขาวิชานาฏศิลป์

2.1.3.7 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย

2.1.3.8 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น

2.1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

2.1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

2.2.2 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ (Teaching) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

2.2.3 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมการแสดงออกของนิสิต ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สังคมและคณะศิลปกรรมศาสตร์ต้องการ ในการปฏิบัติงานทางด้านศิลปะที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเข้าใจชัดเจน สามารถถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างเข้าใจ และสามารถเลือกวิธีการหรือช่องทางในการสื่อสารกับบุคคลได้อย่างเหมาะสม ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการใช้ทักษะทางด้านภาษา ทั้งภาษาท่าทาง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ รูปร่าง รูปทรง เสียงที่เป็นจังหวะ ในการเชื่อมโยงข้อมูล/ความรู้กับชีวิตจริง ทำให้การจัดข้อมูลได้ง่ายแก่การเข้าใจ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ ตลอดจนใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนร่วมกับทักษะการสังเกตเพื่อตรวจสอบว่าผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องราวที่ถ่ายทอด เพื่อแสดงว่าเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้เป็นไปอย่างได้ผล

1.2 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการถ่ายทอดหรือบอกเล่าข้อมูล ความรู้ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เข้าใจได้ชัดเจน

1.3 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ การใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยการจัดทำเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ อย่างสร้างสรรค์ ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้คล่องแคล่วและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งนำมาช่วยในการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร และเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

2. สาขาวิชา หมายถึง การเรียนการสอนที่คณะศิลปกรรมศาสตร์เปิดสอนให้แก่นิสิต โดยแยกออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษา ดังนี้

- 2.1 สาขาวิชาศิลปศึกษา
- 2.2 สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์
- 2.3 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์
- 2.4 สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร
- 2.5 สาขาวิชาศิลปะการแสดง
- 2.6 สาขาวิชานาฏศิลป์
- 2.7 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย
- 2.8 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้รับตามคะแนนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่นิสิตได้เริ่มการศึกษาจนถึงภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2559 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.24

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.50

4. ชั้นปี หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว

5. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ในชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของแต่ละสาขาวิชา

6. เพศ ในการวิจัยนี้ แบ่งเป็น

6.1 เพศชาย หมายถึง นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว ผู้ชาย

6.2 เพศหญิง หมายถึง นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว ผู้หญิง

6.3 เพศทางเลือก หมายถึง นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ หรือรสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคม สามารถจำแนกได้ดังนี้

6.3.1 กลุ่มที่มีความหลากหลายด้านอัตลักษณ์ทางเพศ หรือคนที่มีเพศที่ปรากฏทางร่างกายกับจิตใจไม่ตรงกัน เช่น ร่างกายเกิดมาเป็นผู้ชาย แต่จิตใจรู้สึกว่าเป็นผู้หญิง

6.3.2 กลุ่มที่มีความหลากหลายด้านรสนิยมทางเพศ คนเราแต่ละคนสามารถมีความรู้สึกรัก รู้สึกดึงดูด หรือมีอารมณ์ทางเพศต่อกัน ในลักษณะที่หลากหลายได้ มีทั้งรักเพศตรงข้าม รักเพศเดียวกัน รักทั้งสองเพศ หรือไม่มีความรู้สึกทางเพศต่อเพศใดเลยก็ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
1.เพศ แบ่งเป็น 1.1 ชาย 1.2 หญิง 1.3 เพศทางเลือก 2.ชั้นปีแบ่งเป็น 2.1 ชั้นปีที่ 1 2.2 ชั้นปีที่ 2 2.3 ชั้นปีที่ 3 2.4 ชั้นปีที่ 4 3.สาขาวิชา แบ่งเป็น 3.1 สาขาวิชาศิลปศึกษา 3.2 สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ 3.3 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ 3.4 สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร 3.5 สาขาวิชาศิลปะการแสดง 3.6 สาขาวิชานาฏศิลป์ 3.7 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย 3.8 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น 4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง 4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิติตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1.ความสามารถในการประยุกต์ ใช้ทักษะภาษา 2.ความสามารถในการประยุกต์ ใช้ทักษะการถ่ายทอด 3.ความสามารถในการประยุกต์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตเพศต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่สาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามสาระ ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะ
  - 1.1 ความหมายของคุณลักษณะ
  - 1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะ
  - 1.3 หลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ
2. อัตลักษณ์ของนิสิต
  - 2.1 ความสำคัญของอัตลักษณ์
  - 2.2 ลักษณะนิสิตนักศึกษา
  - 2.3 การพัฒนาศักยภาพและอัตลักษณ์นิสิต มศว
  - 2.4 การเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต
  - 2.5 คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการ สำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies
3. แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา
  - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้และเป้าหมายของการพัฒนานิสิต
  - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเชิงวิชาชีพของนิสิต
  - 3.3 ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา
  - 3.4 ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด
  - 3.5 ทฤษฎีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม
4. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต
  - 4.1 เพศกับอัตลักษณ์ของนิสิต
  - 4.2 ชั้นปีกับอัตลักษณ์ของนิสิต
  - 4.3 สาขาวิชากับอัตลักษณ์ของนิสิต
  - 4.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับอัตลักษณ์ของนิสิต
5. การจัดการศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะ

ความหมายของคุณลักษณะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 253) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า คุณลักษณะ (Characteristic) หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ ส่วนสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548: 2) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลเมืองโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 5) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นหรือลักษณะประจำของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการแสดงออกสังเกตและเห็นได้ สอดคล้องกับ พรชัย ภาพันท์ (2546: 21) ที่ได้ให้ความหมายคุณลักษณะว่า หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัวของบุคคล คือ พฤติกรรม ลักษณะ ท่าที อุปนิสัย คุณสมบัติ ความสามารถ ความรู้ทักษะ และเจเนคติ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะและลักษณะพิเศษที่กระทำหรือแสดงออกถึงพฤติกรรมของบุคคลที่สามารถทำงานอย่างประสบผลสำเร็จ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ความสำคัญของคุณลักษณะนิสัย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ระบุความสำคัญของคุณลักษณะนิสัยไว้ว่า ความสำคัญในการพัฒนานิสิตของประเทศให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข นั้น ซึ่งตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ได้กำหนดเป้าหมายของกรอบ คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย...” (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554: 1) ดังที่ มธุรส สว่างบำรุง (2542: 169) กล่าวว่า นิสิตนักศึกษา นับว่าอยู่ในช่วงเวลาที่มีความสำคัญ เนื่องจากอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ ชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์ (2552: ออนไลน์) กล่าวว่าในปัจจุบันความรู้และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเข้มงวดด้านมาตรฐานวิชาชีพมากขึ้น มีการแข่งขันกันมากขึ้น และการทำงานมีลักษณะที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตจึงมีประโยชน์อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ชุมชน สังคม ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น เพราะได้บัณฑิตที่คุณสมบัติตรงกับความต้องการมากขึ้น

2. เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการใช้คุณลักษณะบัณฑิตเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร วางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. เป็นประโยชน์ต่อตัวบัณฑิตที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพราะจะทำให้มีโอกาสในการถูกคัดเลือกเข้าทำงานมากขึ้น และมีโอกาสในการก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้น

สุธรรม จันทร์หอม (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ให้ความสำคัญต่อบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสูงสุด 5 ข้อแรก ได้แก่ ความรู้รอบ ฉลาด ไหวพริบ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต จริยธรรมและคุณธรรม มีระเบียบวินัย ลักษณะนี้ค่อนข้างจริงจังและเหมาะสมแก่การทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี เมื่อใช้เครื่องมือนี้ประเมิน ได้คุณลักษณะเด่นของนักศึกษา 5 ข้อ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเมตตาและเห็นใจผู้อื่น รักดี มุ่งดี และใฝ่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทั้ง 5 ลักษณะนี้ ค่อนข้างนิ่มนวล อ่อนน้อม มุ่งมนุษยสัมพันธ์มากกว่าผลสัมฤทธิ์ของการทำงาน นอกจากนี้ เพ็ญกานต์ เครือทอง และคณะ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของนิสิตระดับปริญญาตรี ได้แก่ ไม่ชอบทำอะไรที่ซ้ำแบบเดิม แต่ชอบคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ต้องการสอบให้ได้คะแนนสูง ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมสงเคราะห์ การรณรงค์ในเรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้ารับการฝึกอบรมที่ทำให้เกิดความชำนาญและช่วยงานอาชีพในอนาคต ชอบเข้าร่วมการแสดงดนตรีและการแสดงต่าง ๆ เห็นว่าการดื่มเหล้าหรือการสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่เคยพลาดโอกาสที่เข้าชมการแข่งขันกีฬาที่ชอบ คิดว่าเพื่อนคือสิ่งที่สำคัญในการเรียนในมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรมที่สนใจ ในปัจจุบันยังไม่ตัดสินใจว่าหลังจากที่จบการศึกษาแล้วจะศึกษาต่อหรือไม่

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณลักษณะนิสิตเป็นการแสดงถึงศักยภาพที่สร้างจุดเด่นของมหาวิทยาลัยที่ผ่านการบ่มเพาะของมหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพของนิสิตให้มีสมรรถนะทางด้านต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ

มีนักวิชาการต่าง ๆ ได้ศึกษาและให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะไว้หลายประการ ดังนี้

สุวรรณ เทพจะต (2552: 1) กล่าวว่า “การพัฒนาคุณลักษณะ” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Character Development และความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า Moral Development หรือ Virtue Development ซึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการสร้างเสริมแบบแผนทางพฤติกรรมที่แสดงถึงความดีหรือลักษณะประจำบุคคล อาทิ ความขยัน ความอดทน ความซื่อสัตย์ โดยที่ผลงานทางวิชาการ ของนักวิชาการด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น แมคลาเจน ได้แสดงข้อมูลให้เห็นอย่างชัดเจนว่าคุณลักษณะประจำบุคคลเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ “บุคคล” ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและ

การดำเนินชีวิต ดังนั้น การนำการพัฒนาคุณลักษณะหรือคุณธรรมเข้ามาผสมผสานกับกิจกรรมด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างคุณประโยชน์ได้ตั้งแต่ระดับบุคคล สังคม และประเทศชาติ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2541: 9 – 10) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตไว้ว่า คนไทยจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดี เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้และทักษะทางเทคนิคสามารถใช้เครื่องมือและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ที่สำคัญความต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างผสมผสานในคุณลักษณะต่างชั่วต่างมิติต่าง ๆ เพื่อหาจุดที่สมดุลลักษณะเพื่อประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลกอนาคต ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำที่ดีและการเป็นผู้ตามที่ดี
2. การรักธรรมชาติ ศิลปะและการรักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
3. การมีชีวิต รู้จักพอและการมีชีวิตแข่งขันเพื่อประโยชน์สูงสุด
4. การร่วมมือกันและการแข่งขันกัน
5. ค่านิยมความเสมอภาคและค่านิยมเกื้อกูล มุ่งประโยชน์ตน
6. การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเห็นคุณค่าวิทยาการสมัยใหม่
7. การอยากเรียนรู้เพื่อรู้และการอย่างเรียนเพื่อปัญญา เพื่ออาชีพ
8. การเรียนรู้ลึกซึ้งและการเรียนรู้กว้างขวางทางสาขา ครอบ
9. การวางแผนวัฒนธรรมไทยและการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
10. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและความเป็นปัจเจกชน

นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 52 – 109) ได้ให้แนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ไว้เป็น 5 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านร่างกาย ได้แก่
  - 1.1. พัฒนาการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนา ในแต่ละช่วงวัย
  - 1.2. พัฒนาด้านสติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนา ในแต่ละช่วงวัย
  - 1.3. มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย
2. มิติด้านจิตใจ ได้แก่
  - 2.1 เป็นผู้รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี
  - 2.2 เป็นผู้รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
  - 2.3 เป็นผู้รู้จักและเข้าใจสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
3. มิติด้านความรู้
  - 3.1 รู้อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา
  - 3.2 ครอบด้านเชิงสหวิทยาการ

3.3 รู้ไกลไปถึงอนาคต

4. มิติด้านทักษะความสามารถ

4.1 ทักษะด้านการคิด

4.2 ทักษะด้านการสื่อสาร

4.3 ทักษะภาษาต่างประเทศ

4.4 ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.5 ทักษะทางสังคม (ทักษะมนุษยสัมพันธ์, ทักษะการปรับตัว, ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น)

4.6 ทักษะทางอาชีพ

4.7 ทักษะทางสุนทรียภาพ

4.8 ทักษะการจัดการ

5. มิติด้านลักษณะชีวิต

5.1 ขยัน อดทน และทุ่มเททำงานหนัก

5.2 มีระเบียบวินัย

5.3 ความซื่อสัตย์

5.4 มีวิสัยทัศน์

5.5 ทำสิ่งต่างๆ อย่างดีเลิศ

5.6 รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.7 มีจิตสำนึกประชาธิปไตย

5.8 เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

5.9 มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม

5.10 ประหยัด อดออม

สุนทร อมรวิวัฒน์ (2550: 35-39) ได้เสนอแนะให้มีการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในแต่ละช่วงวัย โดยผู้วิจัยขอเสนอช่วงอายุ 18-20 ปี ซึ่งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7 ประการดังนี้

1 รู้จักแหล่งความรู้และแบบอย่างที่ดี (รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีพื้นฐานและทักษะการสื่อสาร)

2 มีวินัยชีวิตและศิลปะในการใช้ชีวิตที่มุ่งความเจริญ รวมถึงการรักษาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ

3 มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ พากเพียรทำงาน ไม่ย่อท้อ

4 มุ่งพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ (ผสมผสานความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล รู้รอบ รู้ลึก รู้กว้าง)

5 มีทัศนคติและค่านิยมให้สมแนวทางเหตุผล (ตามหลักศีลธรรมจรรยา)

6 มีสติ กระตือรือร้น ไม่ตั้งตนอยู่ในความประมาท

7 แก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้ด้วยความคิด คัดวิเคราะห์ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม (คิดเป็น คิดชอบ คิดแยกคลาย)

โดยหลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะในรูปแบบต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ก่อให้เกิดคุณลักษณะที่ดีของคนไทย ดังที่ สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ (2549: 12-13) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของคนไทย ซึ่งกำหนดในมาตรฐานการศึกษาชาติ คือ คุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก โดยคนไทยต้องมีการดำเนินชีวิต โดยกายสุจริต วาจาสุจริต ยึดชุดของคุณธรรมระดับบุคคล เพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

สุวรรณ เทพจิต (2552: 1) กล่าวว่า การพัฒนาคุณลักษณะมิใช่สิ่งที่ห่างไกลจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ในทางกลับกันการพัฒนาคุณลักษณะกลับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลทุกที่และทุกเวลา หากผู้อ่านนึกย้อนไปในอดีตเมื่อครั้งเป็นเด็กและแสดงพฤติกรรมที่ถูกเรียกว่า “ไม่ดี” ผู้ใหญ่จะลงโทษหรือตำหนิเพื่อไม่ให้เด็กแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก การตำหนิก็คือวิธีการพัฒนาคุณลักษณะวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กทราบว่าไม่ควรแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก ในทางกลับกันหากเด็กแสดงพฤติกรรมที่ถูกเรียกว่า “ดี” ผู้ใหญ่จะให้รางวัลเพื่อเสริมแรงเด็กแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นซ้ำๆ การให้รางวัลจึงถือเป็นวิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่มีจุดมุ่งหมายให้เด็กเกิดการยอมรับแบบแผนพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่เห็นว่าดีและนำไปปฏิบัติจนกลายเป็นคุณลักษณะประจำตัว

สมทรง อัสวกุล และคณะ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชสีมา พบว่าผลจากการประชุมปฏิบัติการโดยยึดคุณลักษณะบัณฑิตตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชสีมา พ.ศ. 2547-2552 ซึ่งข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษาเป็น 5 ด้าน ได้แก่ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาด้านความรู้ ทักษะวิชาการและวิชาชีพ ด้านคุณธรรมที่เป็นสากล ด้านทักษะชีวิต ด้านความสามารถทางภาษาต่างประเทศในระดับที่ใช้งานได้ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยีในระดับที่ใช้งานได้ นอกจากนี้ ไชยรัตน์ ปรานี และคณะ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย พบว่าคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย (Reconciliation) คือคุณลักษณะในตัวบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจหรือความสามัคคี (Unity) ความพอใจร่วมกัน (Satisfy) การเคารพซึ่งกันและกัน (Respect) การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (Help) ความไม่เห็นแก่ตัว (Unself Centered) หรือมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม (Conscious) และมีความเห็นพ้องต้องกัน (Agree)

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า หลักคิดและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะเป็นการสร้างเสริมแบบแผนทางพฤติกรรมที่แสดงถึงความดีหรือลักษณะประจำบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ “บุคคล” ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิต โดยมีการนำคุณธรรมเข้ามาผสมผสานกับกิจกรรมสามารถปรับตัวได้ในคุณลักษณะต่างชั่วต่างมิติต่างๆ ได้ นอกจากนี้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่

สามารถสร้างคุณประโยชน์ได้ตั้งแต่ระดับบุคคล สังคมและประเทศชาติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลทุกที่และทุกเวลา

อัตลักษณ์ของนิสิต

ความหมายของอัตลักษณ์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ความหมายของคำว่าอัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ผลผลิตของผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2559: ออนไลน์)

“คำว่า “อัตลักษณ์” นั้นแท้จริงคือเรื่องของภาพลักษณ์ของตัวตนของมนุษย์เรา (Image of Oneself) ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social Interaction) และเป็นความเข้าใจทั้งในระดับที่เรามีต่อตัวเองและในลักษณะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมตลอดชั่วชีวิตของเรา” (จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2551: 4) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมาย คำว่า “อัตลักษณ์ (Identity)” นั้นว่า ประกอบด้วย อัต หมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณะ หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว รวมความแล้วจึงหมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และดุจเดือน พันธุมนาวิน (2538: 76) กล่าวว่า อัตลักษณ์ หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการรู้จักตน การยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่และต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ในขณะที่เด็กทุกคนก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคมและวัฒนธรรมกำหนดและรับรู้ลักษณะความรู้ ความสามารถ ความต้องการของตนได้ สอดคล้องกับสังคมและคนรอบข้าง ทำให้ความมั่นใจในตนเองที่สามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานตนเองและสังคมไปพร้อมกัน

ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2542: 1-2 อ้างถึงใน ฤดี นิยมรัตน์, 2554: 4) กล่าวว่า “อัตลักษณ์” หมายถึง สิ่งที่เราารู้สึกว่าเป็นเรา หรือพวกเรา แตกต่างจากเขา พวกเขา หรือคนอื่น อัตลักษณ์ไม่จำเป็นต้องมีหนึ่งเดียว แต่อาจมีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบขึ้นเป็นตัวเรา หรือพวกเรา อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างของวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่ง และวัฒนธรรมก็เป็นสิ่งที่ก่อสร้างทางสังคม (social construct) อัตลักษณ์จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการสร้างความเหมือน และความแตกต่างระหว่างพวกเราหรือคนอื่น

อีริกสัน (Erickson) (1971) (อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2554: 44) ได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการ (Erikson's Theory of Development) ได้กล่าวว่า อัตลักษณ์ (Identity) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการตามการตอบสนองความต้องการทางสังคมของบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น บุคคลที่ประสบความสำเร็จในพัฒนาการขั้นนี้จะมีความเข้าใจและรู้จักตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เรียนรู้

บทบาทต่างๆในสังคมและมีอุดมคติ ส่วนบุคคลที่ประสบความล้มเหลวจะเป็นบุคคลที่มีความสับสนและไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง

อัตลักษณ์ของบุคคล (Personal Identity) ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายท่าน ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันว่า หมายถึง ภาพหรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองหรือบุคคล โดยเป็นภาพสะท้อนจากการรับรู้ของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย และมีการพิจารณายอมรับทั้งจากตนเองและหรือบุคคลอื่นว่าเป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้น โดยใช้เกณฑ์การตัดสินจากความเหมือนหรือความแตกต่างซึ่งคำตอบจากการนิยามของผู้อื่น อาจมีได้มากกว่าหนึ่งรูปแบบ เนื่องจากการสร้างอัตลักษณ์ในบุคคลหนึ่งมักประกอบขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ และเต็มไปด้วยความหลากหลายภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการให้คำนิยามอัตลักษณ์ดังกล่าวเป็นการนิยามในมิติของปัจเจกที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลผ่านอารมณ์ ความชอบ ความรู้สึกนึกคิด แต่ในอีกมิติหนึ่งที่กว้างกว่าการรับรู้ของปัจเจก เป็นการนิยามอัตลักษณ์ในมิติของพื้นที่ทางสังคมซึ่งเป็นการที่สังคมเป็นผู้กำหนดบทบาทหน้าที่และระบุนคุณค่าของบุคคลที่ติดตัวมา โดยใช้สถานภาพทางสังคมเป็นเกณฑ์ในการแสดงออกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานภาพต่างๆ เช่น ความเป็นพ่อแม่ ความเป็นศิษย์อาจารย์ (นัทรชัย ประสานนาม. 2548)

นอกจากนั้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2554: 49) ได้ระบุว่า อัตลักษณ์ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน อัตลักษณ์เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพการศึกษาในสองรอบที่ผ่านมา ที่ได้มีการตรวจสอบปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา ว่ามีการกำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติทุกสถานศึกษาจะต้องกำหนดไว้ตั้งแต่เมื่อก่อตั้งสถานศึกษา ส่วนการประเมินภายนอก รอบสาม จะประเมินผลว่าตัวผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามสาระที่กำหนดไว้ในปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจหรือไม่ ยกตัวอย่างง่ายๆ ถ้าสถานศึกษากำหนดปรัชญาไว้ว่า “ความรู้คู่คุณธรรม” บัณฑิตที่จบมาต้องมีความรู้ เป็นคนดีมีจิตสาธารณะก็ถือว่าบรรลุอัตลักษณ์ โดยจะนำผลมาพิจารณาตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละระดับการศึกษาต่อไป ในการเก็บข้อมูลเรื่องอัตลักษณ์นั้น สถานศึกษาจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมา เพื่อใช้ประเมินผลความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยอาจจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาคมภายในสถานศึกษา หรือทำแบบสำรวจความคิดเห็นจากบุคลากรภายในต่อคุณลักษณะของผู้เรียนที่สะท้อนปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนดหรือไม่ และให้ระดับคะแนนตามระดับผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่น และระดับการยอมรับจากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก ผลที่ได้จากการดำเนินการจะส่งผลดีให้สถานศึกษาได้ทบทวนพิจารณาและดำเนินการต่อไปอย่างมีเป้าหมายชัดเจน สำหรับระดับอุดมศึกษา สถาบันและคณะจะต้องกำหนดอัตลักษณ์เป็นเรื่องเดียวกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า “หนึ่งสถานศึกษา หนึ่งอัตลักษณ์” สอดคล้องกับ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2559: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนของสถานศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษาหรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยควรเน้นที่การกำหนดภาพความสำเร็จในตัวผู้เรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ หมายถึง คุณลักษณะ หรือ สมรรถนะ ลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้เป็นที่รู้จักซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของ บุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ การเข้าใจและยอมรับตนเองในบทบาทหน้าที่ตามที่สังคม รอบตัวกำหนด รวมถึงมีแนวทางในการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง และมีความสามารถทางวิชาชีพ ส่วนใหญ่อัตลักษณ์ถูกกำหนดโดยความแตกต่าง อาจมองเห็นได้ในลักษณะของการแบ่งแยกออกจากกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามแรงขับ ความสามารถ ความเชื่อ และการปรับตัวของบุคคล เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะที่ไม่ทั่วไปหรือสากลกับสังคม อื่นๆ

ความสำคัญของอัตลักษณ์

ลักษณะสำคัญของอัตลักษณ์ ยังเป็นเรื่องของการใช้ สัญลักษณ์ (symbol) เพราะการ แสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายรูปแบบ ในอีกด้าน หนึ่งอัตลักษณ์ก็ยังเกี่ยวข้องกับ มิติ “ภายใน” ของความเป็นตัวเราอย่างมากทั้งในด้านของอารมณ์ ความรู้สึกเรา เพราะมนุษย์ให้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเอง ใน กระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและปริณทลของอัตลักษณ์และตัวตนที่มันซ้อนทับกันอยู่ จึงมีการ จัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับ คือ ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) ที่จะใช้แสดงตน เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่ และระบบคุณค่าที่ติดตัวมา ความเป็นพ่อ ความเป็นเพื่อน ความเป็นสามีภรรยา เข็มโรงเรียน ผ้าพันคอของทีม ภาษาหรือบางที่อาจเห็นได้จากเสื้อผ้าที่ใส่ สัญลักษณ์และการสร้างภาพแทนความ จริง (representation) เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงให้เห็นแนวทางหรือที่เรามีอัตลักษณ์ร่วมกับบุคคล บางคนและการแยกแยะตัวเราด้วยการสร้างความแตกต่างจากคนอื่น ในความเข้าใจนี้เองแม้ว่าในฐานะ ของบุคคลเราควรจะยอมรับในอัตลักษณ์ต่างๆ อย่างตั้งใจ อัตลักษณ์เหล่านั้นยังเป็นผลผลิตที่สำคัญ ของสังคมที่เราอาศัยอยู่และความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น อัตลักษณ์จึงได้จัดเตรียมการ เชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับโลกที่เราอาศัยอยู่ นอกจากนี้อัตลักษณ์ยังรวมถึงเรื่องราว “ฉันมองตัวฉัน เองอย่างไร และคนอื่นมองฉันอย่างไร” มันเข้าไปเกี่ยวกับตัวตน (self) และสิ่งที่อยู่ภายใน มันเป็น การกำหนดตำแหน่งที่ระลึกจากสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่คนอื่นรับรู้ด้วยไม่ใช่แค่เรารับรู้เท่านั้น อย่างไรก็ตามการที่เรามองตัวเราอย่างไรและคนอื่นมองเราอย่างไร มันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไป

อัตลักษณ์สร้างได้จากการกำหนดกิจกรรมและการสร้างบรรยากาศของสถานศึกษาเพื่อเป็น การบ่มเพาะพฤติกรรมให้แก่ลูกศิษย์จนก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ อัตลักษณ์จะสำเร็จได้ต้องเกิดจาก ความร่วมมือทั้งผู้บริหารคณาจารย์ครูศิษย์ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครอง ทุ่มเทแห่งความสำเร็จที่จะ ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ คือต้องทำอย่างจริงจังต่อเนื่องสม่ำเสมอและทำจนเป็นนิสัยจะก่อให้เกิดเป็น อัตลักษณ์ของศิษย์ในที่สุด

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ความสำคัญของอัตลักษณ์เป็นการแสดงออกโดยใช้สัญลักษณ์ที่หลากหลาย รูปแบบและมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางด้านจิตใจของบุคคลเป็นอย่างมาก มีอิทธิพลต่อ

ความสามารถของบุคคล มีอิทธิพลต่อการสร้างความโดดเด่นของตนเอง ซึ่งเป็นผลผลิตที่สำคัญของสังคมมนุษย์ที่อาศัยอยู่และยังเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวมนุษย์กับคนอื่น เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงให้เห็นแนวทางหรือที่มนุษย์มีอัตลักษณ์ร่วมกับบุคคลบางกลุ่ม

ลักษณะนิสิตนักศึกษา

ลักษณะพิเศษของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา คือตัวนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในวัยที่กำลังจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยทั่วไปนิสิตนักศึกษาจะมีอายุระหว่าง 18)22 ปี มีอารมณ์ที่อ่อนไหวมากกว่าบุคคลในวัยอื่น ในขณะเดียวกันก็กระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองสิ่งใหม่ มีความคิดค่อนข้างเพ้อฝันและพร้อมที่จะรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อ มีบุคลิกภาพยังไม่ชัดเจน วัยนี้เป็นวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) นักการศึกษาได้จำแนกลักษณะนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย ดังนี้

คอฟแมน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2543: 26-28; อ้างอิงจาก Kauffman. 1968: 19 - 21) ประมวลลักษณะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไว้ 6 ลักษณะ คือ

1 ผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้และมุ่งมั่นตกลงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งเขามีความเชื่อถือนั้นๆ เขาอยากจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตจิตใจของวิชาที่เรียน แต่มักจะผิดหวัง เพราะไม่ได้พบเช่นนั้น

2 ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เพราะบางครั้งเมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยก็เกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทาง การที่เข้ามาวิทยาลัยเพราะเขานึกว่าจะเป็นที่ทำให้เขาได้คลายความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับที่บ้าน พยายามคิดหาทางห่างจากบ้านเพื่อต้องการความอิสระจึงต้องการคนที่ช่วยสนองความต้องการทางจิต หากคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน

3 เป็นคนมีอุดมคติและใจดี แต่บางครั้งสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยก็ทำลายอุดมคตินั้นเสีย เขาอยากที่จะช่วยคนอื่น และสนใจปัญหาของสังคม ซึ่งในด้านนี้มหาวิทยาลัยจะไม่ได้นึกถึงหรือเห็นความต้องการของเขา จึงไม่ได้คอยช่วยจัดประสบการณ์ หรือเปิดโอกาสให้เขาได้ทดลองทำงานที่ชีวิตวิชาการที่เรียนอยู่ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน

4 มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แต่เพราะว่ามีสิ่งยั่วยุรอบด้านที่ผลักดันให้หันเหทิศทางไปทางอื่น กิจกรรมต่างๆ สนุกสนานกว่า ไม่ต้องกังวลเดือดเนื้อร้อนใจ และได้รับการบีบคั้นจากการเรียน นักศึกษาบางคนอาจตั้งความหวังในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้สูงมาก เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็รู้สึกเสียใจและผิดหวังมาก จึงต้องหันความสนใจไปด้านอื่น ซึ่งบางครั้งอาจจะนำไปสู่ปัญหาการเล่นการพนันและการติดยาเสพติด ซึ่งจะเป็นผลร้ายต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

5 ต้องการค้นพบตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง แต่ส่วนใหญ่มักจะไม่พอใจความปรารถนาและทุกสิ่งในตัวเองนัก นอกจากนี้การเรียนในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาบางประเภทไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบความสามารถของตนเอง บางครั้งทำให้นักศึกษาเข้าใจผิดว่าตนเองโง่

มาก เพราะเพียงสาเหตุจากการสอบไล่ตกเพียง 1 วิชาเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ขึ้นมาเลย

6 มีความขัดแย้งและมีความรู้สึกที่เป็นปฏิกิริยาต่อการบริหาร ลักษณะของนักศึกษาในด้านนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปในบางมหาวิทยาลัยบ้าง โดยการมีนักศึกษาตัวแทนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้เขาได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีความเที่ยงตรง และสิ่งที่ตัวแทนของเขาทำย่อมตอบสนองความต้องการของพวกเขาได้

ลักษณะของนักศึกษาที่คอฟแมนเสนอนั้น เป็นการมองนิสิตนักศึกษาในภาพรวมทั้งหมด หากจะพิจารณาลักษณะนิสิตนักศึกษาตามชั้นปี จะพบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อหวังความสำเร็จในเชิงวิชาการต้องการเข้าใจตนเอง แสวงหาเอกลักษณ์และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไปของนักศึกษาคือมีความรู้สึกกังวลกันระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่นักศึกษามักจะไม่พอใจมหาวิทยาลัย บางกรณีนักศึกษาจะมีความเบื่อและรู้สึกเฉยๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพทั่วไปในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะเกิดความรู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง ตนเองเป็นคนขาดความรับผิดชอบ ทางออกของนักศึกษาคือ การริเริ่มสร้างเสริมความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมกลุ่มเพื่อน (Peer Culture)

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาจะมีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะในลักษณะที่สูงมาก นักศึกษาจะมีความคิดเห็น ค่านิยมในแนวทางเดียวกัน ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แต่ก็ยังมีลักษณะที่คล้ายกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ มีความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาพวกนี้มีความสนใจออกไปจากมหาวิทยาลัย จะเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของนักศึกษา (Student Culture) รวมทั้งไม่ยอมรับระเบียบประเพณีของนักศึกษาด้วยกัน สนใจเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะชีวิตหลังการเรียนจบแล้ว (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525: 39)

จากการพิจารณาลักษณะนักศึกษากับการเรียนการสอน อาจสรุปได้ว่านักศึกษามีพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าคนทั่วไป มีอุดมคติและความสำนึกต่อสังคมและส่วนรวมสูง ไม่นิยมการชู้บังคับ ในขณะที่แสวงหาความมีอิสระเสรี นักศึกษาก็ยังผูกพันกับอาจารย์และสถาบันของตน ประสิทธิภาพในการเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจ ความตั้งใจและการปรับตัวของนักศึกษาการเรียนรู้นักศึกษาจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม แต่ละชั้น แต่ละสาขา มีแบบการเรียน ความสนใจและค่านิยมที่ต่างกัน

การพัฒนาศักยภาพและอัตลักษณ์นิสิต มศว

หนังสืออดีตเพื่ออนาคตปี 2548 ได้บรรยายถึงโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่สถาปนาขึ้นในพุทธศักราช 2492 หลังจากนั้นอีก 5 ปี ก็พัฒนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาและพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกสองทศวรรษต่อมานั้นคือ การก่อเกิดการฝึกหัดครูแบบแผนใหม่

ก่อเกิดการพัฒนาการศึกษาสมัยใหม่ เพื่อสังคมใหม่ สังคมประชาธิปไตย หลักคิดทางด้านเสรีภาพ และภราดรที่แผ่กระจายไปทั่วโลก หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การหยั่งรากการศึกษาสมัยใหม่หรือเรียกว่า การศึกษาแบบพัฒนาการ (Progressive Education) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ก้าวหน้า ทันสมัย และที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือ การยึดมั่นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) โดยมองวุฒิภาวะ มองชีวิต มองประสบการณ์และมองอนาคตของนักเรียนหรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่ครูเป็นตัวตั้ง พัฒนาการดังกล่าวได้ฝังรากมาถึงยุคสมัยของการเป็น มศว และขยายสู่ระบบการศึกษาทั่วประเทศ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา. 2548: 149)

การให้ความสำคัญกับการกิจและบทบาทของรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต การพัฒนาองค์การนิสิตทั้งโครงสร้าง บุคคล บทบาทและหน้าที่ โดยมุ่งเน้นจิตสำนึกในการบริการ (Service Mind) การทุ่มเทเสียสละและเอาใจใส่ใกล้ชิดนิสิต การทำงานแบบบูรณาการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มหาวิทยาลัยต้องเชื่อมั่นว่านิสิต คือ ดวงดาวของมหาวิทยาลัย ดวงดาวที่ต้องให้ความสำคัญ พัฒนาศักยภาพในทุกมิติ ต้องเชื่อมั่นในวิชาการ การค้นคว้าวิจัย และความรู้ พร้อมไปกับการพัฒนาศักยภาพนิสิต ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อยเกินไป มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับงานกิจการนิสิตน้อยเกินไป

ศาสตราจารย์ พยายามเผยแพร่ “Ten Imperative Needs of Youth” ให้กับครูบาอาจารย์ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา หม่อมราชวงศ์จूरีพรหมกมลลาศน์ หนึ่งในคณาจารย์ผู้ร่วมอุดมการณ์ของศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ได้แปล “ความต้องการที่จำเป็น 10 ประการ ของคนหนุ่มสาว” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา. 2548: 150) ดังนี้

- 1 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะพัฒนาทักษะที่สามารถทำรายได้ให้ดียิ่งขึ้น
- 2 เด็กหนุ่มสาวต้องการความซาบซึ้งในวรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี และธรรมชาติ
- 3 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย
- 4 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะเข้าใจถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคลและสังคม
- 5 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะรู้วิธีจัดหา ใช้สินค้าและบริการต่างๆ อย่างฉลาด
- 6 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะมีความสามารถในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และแบ่งเวลาได้อย่างชาญฉลาด
- 7 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะพัฒนาและรักษาสุขภาพให้ดีขึ้นและมีร่างกายที่สมบูรณ์
- 8 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะเข้าใจถึงอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อชีวิตมนุษย์
- 9 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะปรับปรุงความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
- 10 เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะพัฒนาความนับถือในบุคคล

การพัฒนาศักยภาพนิสิตเป็นยุทธศาสตร์และภารกิจที่สำคัญของการบริหารมหาวิทยาลัย ปัญหาความเข้าใจในกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผนวกกิจกรรมทั้งหลายในหลักสูตรแล้ว ต้องทำความเข้าใจและเปิดใจกว้างสำหรับการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ที่กว้างและหลากหลาย เพื่อพัฒนานิสิต ซึ่งอาจจะพิจารณากิจกรรมได้หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬา

สุขภาพพลานามัย นันทนาการ กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ กิจกรรมพัฒนารสนิยมสุนทรีย์ กิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมพัฒนาประสบการณ์ ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มิได้เป็นเพียงความรับผิดชอบของฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิตเท่านั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องร่วมกันรับผิดชอบ คณะ (รวมทั้งสถาบันและสำนัก) ที่เป็นต้นสังกัดต้องคัดสรรทีมบริหาร คัดสรรรองคณบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิตหรือฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิตให้มีความเชื่อมั่น มีความมุ่งมั่นและสามารถร่วมมือกับคณาจารย์และทุกคนในคณะ “พัฒนาศักยภาพนิสิต” อย่างเด่นชัด องค์กรนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นสภานิสิต องค์กรนิสิต ชมรม สโมสรนิสิตประจำคณะ ภาควิชา สาขาวิชา ต้องจริงจังกับกิจกรรมต่างๆ

การเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต

การพัฒนาเสริมสร้างอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับความสามารถในการจัดระบบของความต้องการ ความสามารถ ความเชื่อ การเลือกและตัดสินใจ ความสนใจในอาชีพ บทบาททางเพศ และปรัชญาการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความเข้มแข็งในตนเองและแสดงถึงภาพลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการต่างๆ ทั้งกระบวนการเรียนการสอนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามเอกลักษณ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ให้มีบุคลิกลักษณะตามปรัชญา ปณิธานหรือวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

จากงานวิจัยของระพีพันธ์ ฉายวิมล พบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของ Chickering (1969-1993) ซึ่งพบว่า มิติหรือเส้นทางการพัฒนาในสามลำดับแรก คือ 1)การพัฒนาสมรรถนะหรือความสามารถ 2)การบริหารอารมณ์ 3)การพัฒนาความเป็นอิสระไปสู่การพึ่งพาตนได้ จะเป็นสาระจำเป็นต่อการมีอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษา และมีมิติหรือเส้นทางการพัฒนาในสี่ลำดับต่อมา คือ 4)การสร้างอัตลักษณ์ 5)การมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ 6)การพัฒนาจุดมุ่งหมาย และ 7)การพัฒนาความสอดคล้องข้อตรงต่อตนเอง จะช่วยในการพัฒนา ส่งเสริมอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาให้มีความชัดเจนขึ้น ดังนั้นในลำดับเบื้องต้นนิสิตนักศึกษาควรได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง และการพัฒนาความสามารถในการกำกับควบคุมตนเอง และมีความเข้าใจจุดยืนของตน เพื่อเป็นพื้นฐานในการรู้จักตนเอง ลำดับต่อจึงเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาตามบริบทและสภาพแวดล้อมเฉพาะในมหาวิทยาลัยของแต่ละแห่ง โดยกระบวนการของปัจจัยต่างๆ ของ “ความเป็นมหาวิทยาลัย” จะช่วยในการพัฒนาคุณลักษณะและความรับผิดชอบทางสังคมให้เกิดขึ้นในตัวของนิสิตนักศึกษา

การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิต และการเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมให้นิสิตและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยและสังคมคาดหวัง ซึ่งการดำเนินการ

ดังกล่าวนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยที่กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะ “ทักษะสื่อสาร” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้

คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies

1 ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตน รู้จักวิธีการในการไปถึงเป้าหมายนั้นๆ อย่างยืดหยุ่น ตลอดจนการมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเอง โดยที่ไม่ต้องให้มีผู้ใดมาบังคับ รวมทั้งการมีความเป็นผู้ใหญ่ภายในตนเอง ทักษะประการแรกนี้ ถือว่ามีความสำคัญมาก เป็นอันดับแรกและเป็นทักษะที่ต้องการ การปลูกฝังไม่เพียงแต่จากครูผู้สอน จากระบบการศึกษา หรือจากสังคมเท่านั้น หากยังต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังจากครอบครัวเป็นสำคัญ

2 ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาหรือได้รับการฝึกฝนทักษะ การคิดอย่างมีระบบ ส่งผลให้สามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกฝนทักษะด้านการคิดนั้นประกอบไปด้วยการคิดในหลายลักษณะ แต่ที่สำคัญมากสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies ได้แก่ การพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learners) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinkers) การคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) รวมทั้งทักษะในการคิดแก้ปัญหา (Problem Solvers)

3 ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีทักษะของการเป็นผู้นำ รวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดี สามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดำเนินงานต่างๆ เช่น การมอบหมายงาน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ เป้าหมายร่วมกัน ให้กับผู้ร่วมงานอื่นๆ ได้ รวมทั้งการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดี โดยผู้เรียน Gen Net/Tweenies ควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) โดยทักษะที่ต้องมุ่งเน้น ได้แก่ ทักษะพื้นฐานด้านการสื่อสาร (Communication Skill) อย่างมีประสิทธิภาพ

4 ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นนักสำรวจที่ดี ชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่างๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตน โดยสังเกตเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง รวมทั้งสืบค้นเพื่อการศึกษาค้นคว้า ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทักษะสำหรับการสืบเสาะค้นหานี้ ครอบคลุมการที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการเลือกสรร/คัดกรอง สารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ ได้อย่างเที่ยงตรง รวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ

5 ความกระตือรือร้น (Active Learners) หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนในลักษณะเชิงรุก กล่าวคือ ไม่เป็นเพียงผู้ฟัง (นิ่งๆ) ที่ดีในชั้นเรียนหรือในการเรียนออนไลน์ ผู้เรียนเชิงรุก หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดีของผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับในการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้เรียนควรให้ความสนใจในการเรียนรู้ (Attentive) ศึกษาเนื้อหา รู้จัก

ถาม/ตอบคำถามในบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการ เรียนรู้ที่มีความหมายให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการฝึกฝน ทักษะในด้านการแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ

6 ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills) ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนมีทักษะ พื้นฐานในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ หรือโปรแกรมสำนักงาน เท่านั้น หากหมาย รวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถดูแลรักษาเครื่องมือ และ/หรือระบบต่างๆ ได้ในระดับพื้นฐาน นอกจากนี้ ยังหมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารโทรคมนาคมใน การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม ทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการสืบค้น (Search Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/ หรือ ทักษะในการเลือกใช้ ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม เป็นต้น

7 ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) หมายถึง การพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่หรือภาษาหลัก ของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ภาษาสากลสำหรับ สังคมไทยที่ถือได้ว่าสำคัญมากที่สุด คือภาษาอังกฤษ เพราะถือเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำไปใช้ อย่างแพร่หลายมากที่สุดในโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการ เรียนรู้ในยุคสมัยใหม่นั้น ควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษ

8 ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และความตระหนักถึงความเป็นไปใน โลก (World Awareness) หมายถึง การปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใส่ใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรม ของตนเอง อย่างน้อยในระดับที่เพียงพอที่จะทำให้รู้จักตนเอง รู้จัก “ราก” หรือประวัติศาสตร์ของ ตนเองและสังคมที่อาศัยอยู่ (Self-Identity) เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบความเหมือนหรือแตกต่าง กับสังคม/โลกรอบตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการ เชื่อมต่อกันบนโลกสามารถเกิดขึ้นได้ภายในพริบตา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนับวันจะน้อยลง ทุกที่ การที่พลเมืองในสังคมใดสามารถจะคงไว้วัฒนธรรมที่ดีของตนเองไว้ได้ ในขณะเดียวกันก็ สามารถเปิดรับวัฒนธรรม และความเป็นไปในทางที่ดีของโลกภายนอกได้ ก็จะทำให้สังคมนั้นมี ความได้เปรียบเหนือสังคมที่ไม่รู้จักเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง และคอยที่จะรับเอา วัฒนธรรมของคนอื่นๆ เข้ามาเพียงทางเดียว

คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการของผู้เรียนในอนาคต หรือ Gen Net/ Tweenies เป็น คุณลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมของศตวรรษ ที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจาก ตัวผู้เรียนเองแล้วนั้น ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเรียนรู้ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายควรหันมาให้ความสำคัญกับคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อร่วมกันเตรียมความพร้อมสำหรับ ผู้เรียนต่อไป

แม้ว่าโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังคง ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ซึ่งนักการศึกษาทั่วโลก ยังคงให้ความสนใจ อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญมากที่สุดสิ่งหนึ่ง ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือความพร้อมของทั้งผู้สอนและผู้เรียน ความจำเป็นเร่งด่วนคง จะได้แก่การเตรียมความพร้อมของผู้สอนกับบุคลากรทางการศึกษา ที่เกี่ยวข้องและผู้เรียน การ

ทบทวนหลักสูตรที่ใช้ในการสอน หลักการ ทฤษฎี รูปแบบ วิธีการสอนและการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการ อยู่และที่จะดำเนินการในอนาคต ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป(รองศาสตราจารย์ ดร.ถนอมพร เลาหจรัสแสง: 9-11)

อาจสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับมหาวิทยาลัยจะประสบ ความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่าง จริงจังและจริงจัง ครอบคลุมระดับผู้บริหารคณะ สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คณาจารย์ และที่สำคัญได้แก่ คณาจารย์เอง หากความร่วมมือ/ความพยายามในการดำเนินการ เป็นไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เกิดพลังร่วมในการมุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุด ซึ่งได้แก่ การผลิต บัณฑิตที่รอบรู้และมีความเชี่ยวชาญในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมก้าวสู่ชีวิตการทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพลเมืองของสังคม ของประเทศ และของโลกที่มีความสุขและใฝ่เรียนรู้ ตลอดชีวิต

แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการสะท้อนคุณภาพการ จัดการเรียนการสอน และแสดงให้เห็นมาตรฐานทางการศึกษาของสถาบันการศึกษา ดังนั้นการ พัฒนาให้นิสิตมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับหน่วยงานและสังคม ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ประกอบไปด้วยแนวคิดและคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้และเป้าหมายของการพัฒนานิสิต

เป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ชิคเคอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993) ได้เสนอในทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ 7 ประการ ได้แก่ พัฒนา สมรรถภาพทั้งด้านสติปัญญา ทักษะทางกายและทักษะทางสังคม การควบคุมอารมณ์ การพัฒนา ความเป็นตัวของตัวเองโดยเป็นอิสระจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่ง กันและกันอย่างผู้มีวุฒิภาวะ การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ พัฒนา เป้าหมายอาชีพในอนาคตที่ชัดเจน พัฒนาคุณค่าในตนเองจากความคิดสองทางและจากค่านิยมที่ จำกัดไปสู่ค่านิยมของมนุษยโลก และจากความสนใจตนเองไปสู่ความรับผิดชอบต่อสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเชิงวิชาชีพของนิสิต

คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ เป็นผลจากการได้เรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ หรือความรู้ความสามารถ ทางด้านวิชาชีพ ซึ่งได้มีผู้สนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะที่เป็นผลจากการเรียนรู้ไว้ต่าง ๆ ดังนี้ พาสคาแรลลา (Pascarella, 1985) ได้เสนอรูปแบบเชิงสาเหตุทั่วไปเพื่อประเมินผลกระทบของ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของสถาบันอุดมศึกษาที่แตกต่างกันที่มีผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนา ปัญญาของนิสิต ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทางปัญญาของนิสิตนั้น มี 5 ตัวแปร คือ 1) ลักษณะพื้นฐานเดิมของนิสิต 2) โครงสร้างหรือลักษณะการจัดองค์กรของ

สถาบันอุดมศึกษา 3) สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และกลุ่มเพื่อน 5) คุณภาพความพยายามของนิสิต โดยที่ลักษณะพื้นฐานเดิมของนิสิต เช่น ความถนัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความทะเยอทะยานและจริยธรรมในตัวนิสิต มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับโครงสร้าง หรือลักษณะขององค์กรสถาบันอุดมศึกษา ตัวอย่างโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษา เช่น จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน อัตราส่วนระหว่างอาจารย์ต่อนิสิต จำนวนนิสิตที่อยู่หอพักมหาวิทยาลัย เป็นต้น โครงสร้างหรือลักษณะขององค์กรของสถาบันอุดมศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลในหน่วยงาน เช่น อาจารย์ กลุ่มเพื่อน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพ ความพยายามของนิสิต โดยส่งผ่านมายังการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลในหน่วยงานและสภาพแวดล้อมของสถาบันนั้น นอกจากนี้ โครงสร้างหรือลักษณะขององค์กรของสถาบันมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ และการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของนิสิต สำหรับลักษณะภูมิหลังของนักศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้และพัฒนาการ กล่าวคือ ลักษณะภูมิหลังของนิสิตมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปร 4 ตัว ได้แก่ (1) ตัวแปรผลลัพธ์การเรียนรู้และพัฒนาการทางสติปัญญา (2) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลในหน่วยงาน (3) สภาพแวดล้อมของสถาบัน และ (4) คุณภาพของความพยายามของนิสิต ในทฤษฎีของพาสคาแรลลานี้ มีข้อสังเกตที่สำคัญประการหนึ่งคือ สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทางด้านสติปัญญาของนิสิต

นอกจากนี้ พาสคาแรลลาและเทเรนซินี (Pascarella; & Terenzini, 1991) ยังได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนานิสิต ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) องค์ประกอบของภูมิหลังของนิสิตมีผลต่อการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กรทางสังคม และส่งผลต่อพัฒนาการของนิสิต ทั้งทางด้านสติปัญญา และทักษะสังคม 2) สภาพแวดล้อมของสถาบันมีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรทางสังคม และคุณภาพด้านความมานะพยายามของนิสิต 3) การมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์-นิสิต และนิสิต-นิสิต มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา ตลอดจนคุณภาพด้านความมานะพยายามของนิสิต 4) สถาบันขนาดให้มีผลลบต่อการพัฒนาทางสังคม เพราะโอกาสที่อาจารย์และนิสิตจะมีปฏิสัมพันธ์กันลดลง

ไวต์แมน (Weidman, 2002) ได้เสนอรูปแบบเชิงมโนทัศน์ของสังคมนิสิตระดับปริญญาตรี โดยกล่าวว่า ทักษะสังคมของผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีตัวแปรสาเหตุปัจจัย 6 ตัวแปร ได้แก่ ภูมิหลัง ของผู้เรียน สภาพสังคมทางด้านครอบครัว ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านสังคม กลุ่มอ้างอิงนอกมหาวิทยาลัย เช่น กลุ่มเพื่อนนอกมหาวิทยาลัย นายจ้าง องค์กร ชุมชน อิทธิพลที่ได้รับจากสถานศึกษาเดิม และอิทธิพลหลอหลอมขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยกล่าวว่า ลักษณะภูมิหลังของผู้เรียนได้แก่ ฐานะทางสังคม ความถนัด ความพึงพอใจในอาชีพ ความใฝ่ฝัน และ ค่านิยม นั้นมีอิทธิพลต่อปัจจัย 3 ประการ ประการแรก คือ สังคมครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อประสบการณ์ของนักศึกษาและพัฒนาการทางด้านสังคม และยังส่งผลต่อนิสิตขณะอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยถือเป็นแรงผลักดันหนึ่ง ปัจจัยประการที่สองคือ กลุ่มอ้างอิง

นอคมหาวิทยาลัย ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ภายนอกมหาวิทยาลัย นายจ้าง และกลุ่มสังคมชุมชน ซึ่งจะส่งผลทางตรงต่อแรงผลักดันภายในมหาวิทยาลัยและพัฒนาการทางด้านสังคม ปัจจัยประการที่สาม คือ แรงกดดันที่ได้จากรูปแบบการเรียนรู้ในชั้นมัธยมศึกษา ทางด้านบริบท และด้านกระบวนการทางสังคม

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเชิงวิชาชีพของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านบุคลิกส่วนตัว หมายถึง ลักษณะภูมิหลังของนิสิต
2. ปัจจัยด้านบริบทของสถาบัน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร ประสบการณ์ในชั้นเรียน และประสบการณ์นอกชั้นเรียน
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบัน หมายถึง กลุ่มอ้างอิงนอกสถาบัน ได้แก่ กลุ่มเพื่อนนอกสถาบัน และสังคม

ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา

ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการใช้ทักษะทางด้านภาษา ทั้งภาษาท่าทาง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ รูปร่าง รูปทรง เสียงที่เป็นจังหวะ ในการเชื่อมโยงข้อมูล/ความรู้กับชีวิตจริง ทำให้การจัดข้อมูลได้ง่ายแก่การเข้าใจ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ ตลอดจนใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนร่วมกับทักษะการสังเกตเพื่อตรวจสอบว่าผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องราวที่ถ่ายทอด เพื่อแสดงว่าเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้เป็นไปอย่างได้ผล

วิรุณ ตั้งเจริญ (2547: 99-100) ให้คำนิยาม ศิลปกรรม ในบริบทหลังสมัยใหม่ไว้ว่า ศิลปะหมายถึง การแสดงออก และปรากฏการณ์ จากการแสดงออกในความงาม ความไพเราะ การแสดงอารมณ์ การแสดงความรู้สึกนึกคิดในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงดนตรี ทัศนศิลป์ สถาปัตยกรรม วรรณกรรม พัฒนาจากศิลปะในสังคมเก่า เป็นความงามหรือสุนทรีย์สำหรับสามัญชน ที่แสดงออกง่ายๆ สื่อสารง่ายๆ ตอบสนองง่ายๆ ชื่นชมก็อยู่ที่ความพึงพอใจตามปัจเจกภาพเพื่อตนเอง ไม่ใช่เพื่อความศรัทธาที่มีต่อศาสนา และผู้มีอำนาจ ดังเช่น อดีต จากหลักวิชาในสังคมเก่ามาสู่สมัยใหม่ในสังคมสมัยใหม่

ศิลปะ คือ สื่อภาษาชนิดหนึ่ง (Art is The Language)

สื่อ เป็นตัวกลางที่สามารถชักนำเชื่อมโยงให้ถึงกัน หรือสามารถทำการ ติดต่อกันได้ ภาษา หมายถึง เสียงหรือสื่อที่สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ สรุป รวม แล้ว ทั้งสื่อและภาษาเป็นพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อชักนำ เพื่อติดต่อให้ถึงกัน และเมื่อตีความหมายของคำนิยามที่ว่า ศิลปะ เป็นสื่อหรือภาษาได้อย่างไร โดยนำศิลปะไปเปรียบเทียบกับสื่อที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ในภาษาพูด เป็นลักษณะถ่ายทอดโดยใช้สื่อประเภทเสียง เปล่งออกมาเป็นคำหรือประโยค เพื่อสื่อความหมายในสิ่งที่ผู้พูดต้องการถ่ายทอดให้ผู้ฟังได้รับรู้ ส่วนภาษาเขียนเป็น

ลักษณะการสื่อความหมาย โดยอาศัยสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ฯลฯ เพื่อโยงให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

การสื่อความหมายโดยใช้ภาษาเขียน และภาษาภาพ เป็นลักษณะการถ่ายทอดสิ่งที่ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ ให้ปรากฏในรูปแบบศิลปะอันอาจเป็นลักษณะเส้น รูปร่าง รูปทรง ทิศทาง แสงเงา สี และอื่นๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ตัวอย่างเช่นในภาษาพูดสื่อความหมาย โดยกล่าวคำว่า ผีเสื้อ ผู้ฟัง ย่อมสามารถ รู้ความหมาย ด้วยการระลึกถึงลักษณะรูปร่าง สี สันทรายละเอียดของผีเสื้อ จากประสบการณ์เดิม ส่วนในภาษาเขียนก็เช่นเดียวกันเขียนคำว่า ผีเสื้อ ผู้อ่านก็ต้องระลึกถึงประสบการณ์เดิมมาประกอบในการแปลความเหมือนกัน และในทางศิลปะอาจถ่ายทอดโดยการวาดภาพผีเสื้อขึ้น ผู้ดูสามารถรับรู้และตีความได้ทันที โดยไม่ต้องใช้ความคิดจินตนาการในรูปแบบมาประกอบการตีความ ย่อมแสดงได้ว่า ศิลปะสามารถจัดเข้าลักษณะสื่อหรือภาษาได้เช่นเดียวกัน และสื่อภาษา ที่ชัดเจนกว่าสื่อตัวอักษร หรือคำพูด ดังคำกล่าวของนักปรัชญาจีนที่เคยกล่าวว่า รูปภาพ 1 รูปสามารถใช้แทนคำพูด ได้นับพันคำ

การที่จะเข้าใจการสื่อความหมาย ไม่ว่าจะสื่อภาษาชนิดใดก็ตาม ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษาภาพ ผู้ที่สามารถตีความหมาย หรือทำความเข้าใจได้ย่อมต้องอาศัยการศึกษาเรียนรู้ในหลักการ ของภาษานั้น รวมทั้งการฝึกฝน หาประสบการณ์เกี่ยวกับสื่อภาษาชนิดนั้นๆ มาเป็นพื้นฐาน ไว้อย่างดี ความหมาย ยังมีพื้นฐานประสบการณ์มากเท่าไร ก็ยังสามารถเข้าใจในสื่อภาษานั้นเป็นอย่างดี

การอ่านกับการเขียน

การอ่าน เป็นกระบวนการถอดรหัสสัญลักษณ์ให้มีความหมาย โดยนัยกลับกัน การเขียน เป็นกระบวนการสร้างรหัสสัญลักษณ์เส้นตามความทรงจำที่เคยเห็นหรือได้ยินเมื่อเริ่มแรก การถอดรหัสคำออกเสียงหรือที่แปลงเป็นคำพูด (สัทศาสตร์) อาศัยการเดาความ ต่อเมื่อคุ้นเสียงคำจึงเกิดเป็นความหมายการถอดรหัสข้อเขียนยุ่งยากกว่า เนื่องจากการผูกประโยคที่ถูกต้อง เป็นภาระงานกระบวนการซับซ้อน ต้องอาศัยความจำตัวพยัญชนะและสระการประกอบรูปคำการวางลำดับอักษร ลำดับคำช่องไฟ การสะกดคำไวยากรณ์ การใช้อักษรนำ การเว้นวรรคหรือใช้เครื่องหมายตอนและการจัดลำดับความ นอกจากได้ผ่านการเรียนรู้และการฝึกฝน ส่วนใหญ่จะจดจำรูปแบบการเขียนที่อาศัยประสบการณ์ เด็กประเภทเรียน รู้ยากจึงมักหลีกเลี่ยงการเขียนทำให้เกิดทักษะพื้นฐานการขีดเขียนล่าช้า และมักคงเป็นตลอดไป

ทักษะภาษาทางศิลปกรรม

ศิลปะภาษาอีกรูปแบบหนึ่งของศิลปกรรมที่นำไปประยุกต์แสดงออกความในใจของปัจเจกบุคคล ที่ไม่สามารถหรือไม่ต้องการแสดงออกทางวาจา อันเป็นทำนองเดียวกันกับการแสดงออกทางสัญลักษณ์ในภาพวาด การอ่านออกเสียงการเขียนข้อความหรือเรื่องราว และการสร้างบทกวีต่างๆ ล้วนเป็นรูปแบบ ของศิลปกรรมเชิงภาษาที่ใช้เป็นตัวอย่าง ปรัชญาและรายละเอียดของแต่ละ

กิจกรรมมีความเป็นมาและความลึกซึ้งที่ค่อนข้างยากที่จะทำความเข้าใจให้ถึงแก่นแท้ และจำเป็นต้องใช้เวลาอ่านศึกษานานมาก

ภาษาศาสตร์กับทัศนศิลป์

ศิลปะศาสตร์ภาษากับทัศนศิลป์เป็นของคู่กันตามธรรมชาติ จะเห็นได้ในเด็กเล็กๆที่เริ่มแสดง ออกตั้งแต่เมื่อหัดกินอาหารเอง โดยเล่นสนุกสนานป้ายอาหารบนตัวเก้าอี้และตามร่างกาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเคยมีประสบการณ์ที่ลูกวัยเตาะแตะใช้แท่งป้ายริมฝีปากกวาดไปทั่วผนังห้อง หรือนำผ้าเหนียวปิดแผลไปติดตามบานประตู ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงออกที่ไม่ใช่คำพูดว่า “ดูซิ ฉันทำอะไรได้” (ศิลปะกับศิลปะภาษา. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ)

ศิลปะภาษา

ภาษาเป็นสื่อชนิดหนึ่งในสังคม ผู้ที่พยายามอธิบายให้เห็นว่า ศิลปะ เป็นภาษา อาจจะเป็นผู้ที่สนใจทางภาษา จึงพยายามหาทางให้ผู้สนใจเห็นความหมายของศิลปะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษา ศิลปะเป็นภาษาที่ต้องศึกษาเล่าเรียนเหมือนภาษาอื่นๆ บางคนเมื่อพบเห็นผลงานศิลปะมักจะรู้สึกว่าคุณไม่รู้เรื่อง ไม่มีหัวหรือหัวไม่ถึง แต่มีข้อสังเกตว่า ที่ว่าศิลปะเป็นภาษานั้น ไม่ใช่ภาษาที่ใช้กันอยู่ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฯลฯ ที่มีสระ พยัญชนะ ประกอบกันตามหลักภาษา แต่เป็นภาษาที่มีสระ พยัญชนะ เป็น เส้น รูปร่าง ทิศทาง แสง เงา น้ำหนัก สี และมีการประกอบต่างกับวิธีผสมตัวอักษร เช่น ในภาษาทั่วไป คำนิยามนี้ เป็นคำนิยามกว้าง และช่วยกระตุ้นให้ผู้สนใจศิลปะชื่นชมผลงานได้ง่าย ภาษาศิลปะเป็นประสบการณ์สากล ไม่อยู่ในขอบเขตของสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยเฉพาะ ศิลปะเป็นภาษาที่สามารถสร้างความเข้าใจได้ทุกๆส่วนของโลก

ศิลปะภาษา ทำให้โลกของคำมีชีวิตขึ้นด้วยภาพที่สนุกสนานและคำถามโต้ตอบ สร้างนักเขียนที่ยอดเยี่ยมผ่านทักษะที่กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับภาษา การเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรี

ในเชิงสุนทรีย์ะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ภาษาท่าทาง (Body Language) เป็นรูปแบบของการสื่อสารที่ใช้การแสดงออกทางสีหน้า การใช้ท่าทางในการสื่อสารแทนการใช้คำพูด เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารให้มากขึ้น เมื่อนำมาใช้ในการสื่อสารในที่ทำงาน จะช่วยให้เราเข้าใจเนื้อหาของผู้พูดได้ง่ายขึ้น เช่น ในการประชุม หรือการนำเสนอผลงาน หากเราใช้ภาษาท่าทางเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสารด้วย เราจะเห็นว่าผู้ฟังจะเข้าใจในสิ่งที่เราพูดได้ง่ายขึ้นกว่าการพูดโดยไม่มีท่าทางประกอบ

ศิลปะการแสดง หรือ ละคร หมายถึง การแสดงเพื่อให้เกิดความบันเทิงและเป็นวิธีการที่เก่าแก่และง่ายที่สุดในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการติดต่อ เริ่มตั้งแต่มนุษย์พยายามที่จะสื่อความหมายกันด้วยท่าทาง ซึ่งเป็นที่ยอมรับและวิวัฒนาการมาโดยตลอด การแสดงออกของมนุษย์ที่วุ่นวายนี้ หมายถึง ละครที่มีรูปแบบตายตัว เช่น ละครร้อง ละครรำ ละครนอก ละครใน โขน เป็นต้น ไปจนถึงการแสดงออกทางภาษาและท่าทางที่มีได้มีรูปแบบที่ตายตัว เช่น การแสดงออกท่าทางและภาษาของเด็กตามจินตนาการ ละครเป็นการแสดงด้วยการใช้ภาษาและกิริยาท่าทางตามเนื้อเรื่อง หรือเป็นเครื่องจักรแห่งการสื่อสารประเภทหนึ่ง ในขณะที่ไม่ได้ทำงานเครื่องจักรนี้ซ่อนตัวอยู่หลังม่าน แต่เมื่อมีการเปิดตัวเครื่องจักรนี้ มันจะส่งสาร (messages) จำนวนหนึ่งมายังเราทันที สารเหล่านี้มีลักษณะพิเศษเฉพาะ กล่าวคือมันถูกส่งมาพร้อมๆกัน แต่ด้วยจังหวะที่ต่างกัน ในการแสดงแต่ละขณะ เราจะได้รับข่าวสารถึงหกหรือเจ็ดประการในเวลาเดียวกัน (จากฉาก เสื้อผ้า แสง ตำแหน่งของนักแสดง กิริยาท่าทาง ภาษาไป คำพูด) ข่าวสารบางประเภทคงที่ (กรณีของฉาก) ในขณะที่ข่าวสารอื่นๆเปลี่ยนไป (คำพูดกิริยาท่าทาง) นี่เป็นเรื่องของการประสารข่าวสารและลักษณะความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษาอย่างแท้จริง อริสโตเติล (Aristotle) (นพมาศศิริกายะ. 2535) ได้กล่าวถึงบ่อเกิดของศิลปะการแสดง หรือละคร ไว้ในหนังสือ เป็นใจความว่า ละครเกิดจากสัญชาตญาณการเลียนแบบของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์มีความสามารถเหนือสัตว์โลกทั้งปวง และสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆในชีวิตได้

อาจสรุปได้ว่า การประยุกต์ทักษะทางภาษา คือ การสื่อสาร ที่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของการพูดเพียงอย่างเดียว สามารถใช้วิธีการอื่นร่วมด้วยได้ นอกจากสื่อสารด้วยคำพูด เรายังสามารถใช้ภาษาท่าทาง ภาษาศิลปะ เป็นตัวช่วยในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น บางครั้งเราจะรู้สึกรู้ว่าการพูดเพียงอย่างเดียวยังไม่ชัดเจนมากพอ หากมีการส่งสัญญาณอย่างอื่นร่วมด้วย เช่นการโบกมือ การยิ้ม หรือการมองไปยังสิ่งที่พูดถึง จะทำให้เราเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ทฤษฎีการสื่อสาร

อานน์ อุแบร์สเฟลด์ ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ละครเป็นสัญลักษณ์กลุ่มหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นตัวบทหรือบทเจรจาเกี่ยวกับส่วนที่เป็นการแสดง สัญลักษณ์นี้อยู่ในกระบวนการของการสื่อสาร ซึ่งจะสื่อ “สาร” (messages) มายังผู้ดูหรือผู้รับ

ผู้ส่งสาร (emetteurs) : ผู้ประพันธ์ + ผู้กำกับการแสดง + ผู้ช่วยผู้กำกับด้านต่าง ๆ + นักแสดง

สาร (messages) : ตัวบท + การแสดง

รหัส (codes) : รหัสด้านภาษา + รหัสด้านโสตทัศน (หู-ตา) + รหัส ด้านสังคมวัฒนธรรม (สมบัติผู้ดีทางการละคร ความสมจริง เป็นต้น) + รหัสเฉพาะละคร (สถานที่ฉาก การแสดง เป็นต้น)

ผู้รับ (recepteur) : ผู้ดูเฉพาะและสาธารณชน

ทฤษฎีหน้าที่ 6 ประการของภาษาตามทฤษฎีการสื่อสารของจาคอบสัน (Jakobson)

1. หน้าที่ด้านอารมณ์หรือการแสดงออก ซึ่งเน้นที่ตัวผู้ส่งสาร เป็นหน้าที่ซึ่งสำคัญที่สุด หน้าที่ของภาษาในด้านนี้จะบอกแก่ผู้ดูว่า ตัวละครผู้ส่งสารนั้นมีบุคลิกลักษณะอย่างไรและอยู่ในอารมณ์ใด

2. หน้าที่ด้านการตอบรับ ซึ่งเน้นที่ตัวผู้รับโดยมุ่งหมายที่จะได้ปฏิกิริยาตอบกลับ

3. หน้าที่ด้านอ้างอิง ซึ่งเน้นที่ตัวบริบท ทำให้ผู้ดูไม่ลืมบริบทของการสื่อสารดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นบริบทประวัติศาสตร์ สังคม การเมืองหรือจิตวิทยา ซึ่งนำไปสู่สาขารณะ “ความเป็นจริง” ประการหนึ่ง

4. หน้าที่ด้านความงาม เน้นที่ตัวสาร ช่วยเพิ่มความหมายให้แก่คำพูดนั้น

5. หน้าที่ด้านการตรวจสอบ เน้นที่การติดต่อระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร จะปรากฏในรูปของการหัวเราะ การหลั่งน้ำตา การตบมือ หรือการเป่าปากของผู้ดูเอง

6. หน้าที่ด้านยืนยันความเข้าใจ เน้นที่ตัวรหัสที่ใช้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับสารเข้าใจในรหัสที่ผู้ส่งสารส่งถึง

ในการละครเรื่องหนึ่ง หน้าที่ต่าง ๆ ทั้งหมดประการนี้ของภาษาพูดในตัวบท และของ “ภาษา” การแสดง อันได้แก่ ภาษาใบ้ กริยาท่าทาง การเคลื่อนไหว การแต่งหน้า การแต่งผม เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบฉาก ฉาก แสง ดนตรีและเสียง ภาษาพูดและ “ภาษา” การแสดงนี้จะร่วมกันส่งสารมายังผู้รับ (ตัวละครผู้ร่วมบทเจรจาตัวอื่น ๆ และผู้ดู) และประกอบตัวกันขึ้นเป็นละคร ด้วยสัญลักษณ์จำนวนมากเช่นนี้ การแสดงละครจึงจัดได้ว่าเป็นการสื่อสาร

สรุปได้ว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะภาษา หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการใช้ทักษะทางด้านภาษา ทั้งภาษาท่าทาง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ รูปร่าง รูปทรง เสียงที่เป็นจังหวะ ในการเชื่อมโยงข้อมูล/ความรู้กับชีวิตจริง ทำให้การจัดข้อมูลได้ง่ายแก่การเข้าใจ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ ตลอดจนใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการ

เขียน ร่วมกับทักษะการสังเกตเพื่อตรวจสอบว่าผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องราวที่ถ่ายทอด เพื่อแสดงว่าเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้เป็นไปอย่างได้ผล

ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด

ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการถ่ายทอดหรือบอกเล่าข้อมูล ความรู้ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เข้าใจได้ชัดเจน ตลอดจน (Leo Tolstoi) นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงชาวรัสเซีย นิยาม ความหมายของศิลปะ ว่า ศิลปะคือการถ่ายทอดความรู้สึกของมนุษย์ออกมา

ศิลปะ คือ การถ่ายทอดความรู้สึกหรือแสดงความรู้สึก เป็นรูปทรง (Art is the transformation of Feeling into form) รูปทรง ในที่นี้ คือเป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ และตีความหมายได้ ซึ่งหมายถึง ผลงานศิลปะที่เริ่มมาจาก ความคิดที่เป็นลักษณะนามธรรมภายในตัวศิลปินเอง ที่คนทั่วไปไม่สามารถสัมผัสได้โดยตรง นอกจากเจ้าของความรู้สึกนั้นจะถ่ายทอดหรือสะท้อนออกมาเป็นรูปทรงที่สัมผัสได้ ตามความหมายของนิยามนี้ ศิลปะอาจเปรียบเสมือนสีหรือเครื่องมือที่ผู้ถ่ายทอดใช้เป็นตัวกลาง เพื่อโยงความรู้สึกของตน แสดงให้ผู้อื่นได้รับรู้หรือเข้าใจ ในสิ่งที่ต้องการแสดง หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการแปลงลักษณะนามธรรมมาเป็นรูปธรรมนั่นเอง แต่รูปธรรมที่แสดงออกนี้ อาจจะมีลักษณะเป็นรูปทรงที่ระบุเป็นตัวตนได้ว่าเป็นรูปอะไร ที่เรียกว่าศิลปะก็งนามธรรมหรือระบุเป็นตัวตน ไม่ได้ที่เรียกว่า ศิลปะนามธรรม

ส่วนความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้น ก็เนื่องมาจากสิ่งเร้า 2 ประการ คือ สิ่งเร้าภายนอก และสิ่งเร้าภายใน จากสิ่งเร้าทางใดทางหนึ่งนี้ มีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดรูปแบบเป็นอันมาก คือ ถ้าเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากสิ่งเร้าภายนอก การถ่ายทอดมักจะเป็นรูปแบบ ในลักษณะเรื่องราว รายละเอียดของสิ่งเร้านั้น เช่น การดู การแสดงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วเกิดความรู้สึก สนุกสนาน กับบทบาทของตัวแสดงที่เห็นได้จากภายนอก ซึ่งถือเป็น สิ่งเร้าภายนอก

เมื่อถ่ายทอดโดยการเล่าให้ผู้อื่นฟัง มักจะเล่าเรื่องราว รายละเอียด ของผู้แสดง และบทบาทการแสดงนั้น แต่ถ้าเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากสิ่งเร้าภายในของการแสดงนั้น ก็คือการเข้าใจซาบซึ้งในเนื้อหาสื่อเป็นความรู้สึกออกมา เช่น โศกเศร้า ดีใจ สนุกสนาน เป็นต้น

ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ

ความหมายของการวิจารณ์ศิลปะ

การวิจารณ์ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้ ความเข้าใจ และจากประสบการณ์ของผู้วิจารณ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสิ่งที่พบเห็น ไม่ว่าจะเป็นการชื่นชม หรือการชี้แนะผลงานนั้นๆ ทั้งนี้การวิจารณ์จะต้องมีเหตุผล เพื่อที่ผู้สร้างผลงานจะได้นำไปปรับปรุงผลงานให้ดียิ่งขึ้นโดยสุจริต

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “วิจารณ์” ว่า หมายถึง “ให้คำตัดสินที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรม เป็นต้น โดยผู้มีความรู้ควรเชื่อถือได้ ว่ามีค่า

ความงามความไพเราะคืออะไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง” ส่วนการติชม มักใช้คำว่า วิพากษ์วิจารณ์

ศิลปวิจารณ์ ตามพจนานุกรมศัพท์ศิลปะฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “ศิลปวิจารณ์ คือ การวิพากษ์วิจารณ์ผลงานทางศิลปะซึ่งศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นไว้โดยให้ความเห็นตาม กฎเกณฑ์และหลักการศิลปะของแต่ละสาขา ทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์และปรัชญาสาขาอื่น ๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบการวิจารณ์เป็นเช่นไร จะเป็นแบบการพูด การบรรยายหรือข้อเขียนใดๆ ก็ตาม ที่จะเป็นเครื่องชี้วัด และตัดสินคุณค่าในงานศิลปะ”

การแสดงความคิดเห็นทางศิลปะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับทุกคนที่จะติชมหรือเรียกว่าให้ความ วิจารณ์ตามความคิดเห็นของตน แต่คำวิจารณ์ควรจะเป็นความรู้ที่บริสุทธิ์ใจ มิใช่เพื่อหวังผลทาง การค้าหรือกลั่นแกล้ง เพราะคำวิจารณ์อาจปลุกความรู้สึกของผู้ชมงานศิลปะให้ไขว้เขวได้ คือเห็นว่า ศิลปกรรมชิ้นสามัญว่าดีที่สุดและเห็นศิลปะชิ้นเยี่ยมที่สุดเป็นธรรมดาสามัญ ดังนั้นคำวิจารณ์จึงเป็น สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ศิลปะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กล่าวว่า การ วิจารณ์ที่จะให้ประโยชน์อย่างสมบูรณ์นั้นมีหลักสำคัญๆ ดังนี้

- 1 จิตวิจารณ์ คือ วิจารณ์ในแง่ความรู้สึก
- 2 อรรถวิจารณ์ คือ ในแง่แปลความหมาย
- 3 วิพากษ์วิจารณ์ คือ วิจารณ์ในแง่พิพากษาคัดสิน

อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นในด้านการวิจารณ์ศิลปะนี้ เอเดมันส์ เฟลด์แมน นักปราชญ์คนสำคัญอีก ท่านหนึ่ง ได้จำแนกหลักการวิจารณ์ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1 การวิจารณ์แบบนักหนังสือพิมพ์ คือ การเสนอข่าวสารแก่ผู้อ่าน เป็นการเขียนแนะนำ ผลงานที่ผู้อ่านอาจไปหาชมได้ด้วยตัวเอง

2 การวิจารณ์แบบครู คือ การเสริมความรู้เกี่ยวกับเรื่องของสุนทรียศาสตร์ และทางศิลปะ เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นและเข้าใจ

3 การวิจารณ์แบบนักวิชาการ เป็นการวิเคราะห์แบบแปลความหมาย และประเมินคุณค่า งานศิลปะที่มีความงามและความละเอียดรอบคอบ

4 การวิจารณ์แบบสามัญทั่วไป เป็นการวิจารณ์ตามทัศนคติส่วนตัว ตามความรู้ ตามความ เข้าใจของเขา ลักษณะเช่นนี้จะมีผลสะท้อนต่อการศิลปะและอาจเกิดผล

สรุปได้ว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด หมายถึง คุณลักษณะหรือ พฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการถ่ายทอดหรือบอกเล่าข้อมูล ความรู้ ทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เข้าใจได้ชัดเจน

ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้าน

ต่างๆการใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยการจัดทำเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ อย่างสร้างสรรค์ ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้คล่องแคล่วและจะไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งนำมาช่วยในการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร และเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

ทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ

การทำงานของสมองมีความคล้ายคลึงกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ คลอสเมียร์ (Klausmeier,1985:108) ได้อธิบายการเรียนรู้ของมนุษย์โดยเปรียบเทียบการทำงานของคอมพิวเตอร์กับการทำงานของสมอง ซึ่งมีการทำงานเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ

- 1.การรับข้อมูล (Input) โดยผ่านทางอุปกรณ์หรือเครื่องรับข้อมูล
- 2.การเข้ารหัส (Encoding) โดยอาศัยชุดคำสั่งหรือซอฟต์แวร์ (Software)
- 3.การส่งข้อมูลออก (Output) โดยผ่านทางอุปกรณ์

คลอสเมียร์ (Klausmeier,1985:105) ได้อธิบายการประมวลผลข้อมูลโดยเริ่มต้นจากการที่มนุษย์รับสิ่งเร้าเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งเร้าที่เข้ามาจะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น ซึ่งการบันทึกนี้จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ การรู้จัก(Recognition) และความสนใจ (Attention) ของบุคคลที่รับสิ่งเร้า บุคคลจะเลือกรับสิ่งเร้าที่ตนรู้จักหรือมีความสนใจ สิ่งเร้านั้นจะได้รับการบันทึกลงในความจำระยะสั้น (Short-Term Memory)ซึ่งดำรงคงอยู่ในระยะเวลาที่จำกัดมาก แต่ละบุคคลมีความสามารถในการจำระยะสั้นที่จำกัด ในการทำงานที่จะเป็นต้องเก็บข้อมูลไว้ใช้ชั่วคราว อาจจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจำช่วย เช่น การจัดกลุ่มคำ หรือการท่องซ้ำ ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้จดจำไว้ใช้งานได้ การเก็บข้อมูลไว้ใช้ในภายหลัง สามารถทำได้โดยข้อมูลนั้นจำเป็นต้องได้รับการประมวลและเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว (Long Term Memory) ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การท่องซ้ำหลาย ๆ ครั้ง หรือการทำข้อมูลให้มีความหมายกับตนเอง โดยการสัมพันธ์สิ่งที่เรียนรู้สิ่งใหม่กับสิ่งเก่าที่เคยเรียนรู้มาก่อน ซึ่งเรียกว่า เป็นกระบวนการขยายความคิด (Elaborative Operations Process) ความจำระยะยาวนี้มี 2 ชนิด คือ ความจำที่เกี่ยวกับภาษา (Semantic) และความจำที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Affective Memory) เมื่อข้อมูลข่าวสารได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะยาวแล้ว บุคคลจะสามารถเรียกข้อมูลต่าง ๆ ออกมาใช้ได้ ซึ่งในการเรียกข้อมูลออกมาใช้ บุคคลจำเป็นต้องถอดรหัสข้อมูล (Decoding) จากความจำระยะยาว และส่งต่อไปสู่ตัวก่อกำเนิดพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่งจะเป็นแรงขับหรือกระตุ้นให้บุคคลมีการเคลื่อนไหว หรือการพูดสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ กระบวนการของการประมวลผลข้อมูลของมนุษย์ หรือเรียกว่าการถ่ายทอด

สรุปได้ว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างผลงานศิลปกรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่นิสิตแสดงออกถึงการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆการใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยการจัดทำเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ อย่างสร้างสรรค์ ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้

คล่องแคล่วและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งนำมาช่วยในการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร และเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า

ดังนั้นพอจะสรุปเป็นภาพรวมได้ว่า ศิลปกรรมหรือศิลปะ เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ เป็นสิ่งที่ให้คุณค่ามหาศาล ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ศิลปะที่ให้คุณค่าทางร่างกายเป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มนุษย์พบเห็น เข้าใจ และเห็นคุณค่า คุณประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม แต่ศิลปะที่ให้คุณค่าทางจิตใจเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าในการพัฒนามนุษย์ให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต

เพศกับอัตลักษณ์ของนิสิต

เพศ เป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบ ซึ่งแสดงถึงลักษณะภูมิหลังของนิสิตที่สามารถวัดได้โดยไม่ขึ้นอยู่กับการเวลา และเป็นตัวแปรที่มีผู้สนใจ มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต นำมาใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ดังที่งานวิจัยของ จิตต์ภิัญญา ชุมสาย ณ อยุธยา และคณะ (2554: 67) ศึกษาเรื่องอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 พบว่า นิสิตหญิงและชายมีอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นิสิตหญิงมีอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตหญิงและชายมีอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านร่างกาย อ่อนนุ่มถ่อมตน งามด้วยบุคลิกพร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ และใฝ่รู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย นิสิตหญิงมีระดับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตชายได้แก่ ร่างกาย อ่อนนุ่มถ่อมตน งามด้วยบุคลิกและพร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ ในขณะที่นิสิตชายมีระดับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตหญิงได้แก่ ใฝ่รู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ โชครุ่ง (2557: 75) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นิสิตหญิงมีระดับอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกด้านสูงกว่านิสิตชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการใช้ชีวิต รวมทั้งบทบาทในสังคมที่แตกต่างกัน และโดยพื้นฐานทางกายภาพสภาวะทางอารมณ์ ความพึงพิถัน ความต้องการ ความอบอุ่น ความไวต่อความรู้สึก มีส่วนที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่แตกต่างกันได้ โดยนิสิตหญิงชอบที่จะทำกิจกรรมในสังคมกลุ่มเพื่อน และมักมีเรื่องพูดคุยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว และอยู่ภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตชายส่วนนิสิตชายชอบทำกิจกรรมและชอบความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อนมากกว่านิสิตหญิง โดยบางกิจกรรมมีความโลดโผนมาก ไม่อยู่ในความสนใจและไม่เหมาะสมกับ

นิสิตหญิงทำให้นิสิตชายอยู่ภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยน้อยกว่านิสิตหญิง ดังที่ อารี พันธุ์มณี (2542: 39) กล่าวว่า เพศชายมีความหนักแน่นทางความคิด มีลักษณะการแสดงออก ความเป็นตัวของตัวเอง และเชื่อมั่นในตนเอง ขณะที่เพศหญิงส่วนใหญ่มีอารมณ์อ่อนไหว อ่อนโยน อະลุ่มอล่วย คล้อยตามและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่นได้มากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ รูเบิล (Shaffer, 2000: 233; citing Ruble, 1983) กล่าวว่า ลักษณะที่ผู้หญิงมีมากกว่าผู้ชาย ได้แก่ การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ความรอบคอบ ความคิดสร้างสรรค์ ร้องไฉ่ได้ง่าย ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น อารมณ์อ่อนไหว รสนิยม ศิลปะ ตื่นเต้นง่าย ความสามารถในการหยั่งรู้อารมณ์ของผู้อื่น เสียใจง่าย มีน้ำใจสุภาพ อ่อนโยน ความกรุณา ความอดทน เรียบร้อย เป็นระเบียบ แสวงหาความพึงพอใจ ไหวพริบดี มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไปในทิศทางเดียวกับ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2546: 51) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมความรับผิดชอบแตกต่างกันในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และการกระทำของตนเอง และความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน

ขั้นปีกับอัตลักษณ์นิสิต

การศึกษาตัวแปรชั้นปีที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตนั้น มีความแตกต่างกัน ดังที่ ทองเรียน อมรัชกุล (2525: 39) ได้กล่าวไว้ว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 คาดหวังความสำเร็จในการเรียน ต้องการเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาโลก แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ความเป็นมิตร ผูกพันกับเพื่อนและชอบรวมกันเป็นกลุ่ม สุภาพเรียบร้อย มีทั้งความรู้สึกลัวและตื่นเต้น เข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทของมหาวิทยาลัย นิสิตชั้นปีที่ 2 มักเกิดความไม่พอใจในมหาวิทยาลัย บางครั้งอาจเบื่อและรู้สึกเฉยๆ ไม่ยินดียินร้ายกับสภาพทั่วไป ถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการเอาใจใส่ รู้สึกว่าตนเองขาดความรับผิดชอบ ริเริ่มเสริมสร้างความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อย เกิดวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้น นิสิตชั้นปีที่ 3 มีวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นอยู่เฉพาะกลุ่มสูงมาก มีความคิดเห็นแตกแยกกันน้อย ค่านิยมคล้ายคลึงกัน วิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีแนวโน้มให้ความสนใจนอกมหาวิทยาลัย ไม่สนใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของนิสิต ไม่รับระเบียบประเพณีของนิสิตตนเอง สนใจเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะชีวิตหลังจากที่เรียนจบปริญญาตรีไปแล้ว ซึ่งตรงข้ามกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ โชครุ่ง (2557: 75) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีคุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า ได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในความหมายที่เหมือนกัน ทั้งยังมีการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของนิสิตในแนวทางเดียวกัน รวมถึงมหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบและเงื่อนไขเดียวกัน รวมทั้งมีประสบการณ์ กิจกรรม การใช้ชีวิต การปรับตัวที่คล้ายคลึงกัน จึงมีความคิด ความสนใจ ค่านิยมใกล้เคียงกันและการจัดการศึกษาของแต่ละคณะวิชาเป็นไปในแนวทาง

เดียวกัน ซึ่งนิสิตทุกชั้นปีก็ยังมีจุดมุ่งหมายเหมือนกัน คือ การให้ความสนใจในเรื่องของการศึกษานิสิตจึงมีความสนใจในการแสวงหาความรู้และศึกษาค้นคว้าทั้งจากในชั้นเรียน และศึกษาด้วยตนเองจากนอกชั้นเรียน มีกิจกรรมนอกหลักสูตร มีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เสมอ รู้จักให้ความเคารพผู้อื่น ครูอาจารย์

สาขาวิชา กับ อัตลักษณ์ของนิสิต

สาขาวิชาที่แตกต่างกันย่อมมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่างกัน และนิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีความสามารถในการด้านความคิด และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่มของสาขาวิชาโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้นในแต่ละสาขาวิชาจึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสิตของแต่ละสาขาวิชา มีความแตกต่างกัน ดังเช่น งานวิจัยของ ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์ (2555: 89-90) ศึกษา เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้และทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่างกัน และนิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีความสามารถในการคิด เจตคติ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่มสาขาวิชา โดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้นในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสิตของแต่ละกลุ่มวิชาให้มีความแตกต่างกัน ดังที่ วลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 59-60) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ความรู้ของผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน จะเป็นตัวส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการของนิสิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น บุคลิกภาพและอุปนิสัยของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัก็มีส่วนทำให้นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันด้วย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับ อัตลักษณ์ของนิสิต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นผลลัพธ์ด้านความรู้ของนิสิต ซึ่งส่วนใหญ่พิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะส่วนตัว ที่เป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการทำงานและความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่อไปได้ นอกจากนี้ยังสามารถแสดงถึงลักษณะทางด้านปัญญาแรงจูงใจในการเรียน ความสนใจในการศึกษา ความเต็มใจ และความสามารถในการศึกษาตามเกณฑ์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด การศึกษาตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตนั้น มีความแตกต่างกัน เช่น งานวิจัยของ ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์ (2555:

90-91) ศึกษา เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมด้านการเรียนที่ต่างกัน โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมมีแนวโน้มการเรียนดีอยู่แล้ว เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การแบ่งเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีการรังสรรค์เวลาที่เหมาะสมในการศึกษาเล่าเรียน มีเวลาเพื่อทบทวนบทเรียน มีความพยายาม และความสนใจ ในด้านต่างๆมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง สอดคล้องกับออร์พินท์ สันติชัยอนันต์ (2559: 124) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น พอสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต อาจจะมีการแตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับแนวทางการสนับสนุนของแต่ละสถาบัน ซึ่งอาจจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต และพัฒนานิสิตให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะใด ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีที่พึงามทางสังคมของสถาบันนั้นด้วย

การจัดการศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากรายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2558 ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รายงานการจัดการศึกษาของคณะฯ ไว้ดังนี้ (คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2558: 1-6)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์

1. ชื่อสาขา/สาขาวิชา ชื่อสาขา ศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
  - 1.1 กลุ่มวิจิตรศิลป์ มี 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ
    - 1.1.1 กลุ่มสาขาวิชาทัศนศิลป์
    - 1.1.2 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์
    - 1.1.3 กลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดง
  - 1.2 กลุ่มประยุกต์ศิลป์ มี 1 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิชาการออกแบบ
2. ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา สาขาศิลปกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ในลักษณะเชิงวิชาชีพหรือกึ่งวิชาชีพ เกี่ยวข้องกับกลุ่ม วิจิตรศิลป์ และกลุ่มประยุกต์ศิลป์ มีทฤษฎีและปฏิบัติเป็นศิลปวิทยา เพื่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส ต่างๆ เช่น การรับรู้ภาษาเขียน ภาษาภาพ และการ

เคลื่อนไหวผ่านทางตา การรับรู้ภาษาเสียงผ่านทางหู การรับรู้กลิ่นผ่านทางจมูก การรับรู้รสผ่านทางลิ้น และการสัมผัสจับต้อง อันเป็นลักษณะของความรู้ ทั้งแบบเฉพาะด้านของสาขาวิชาและความรู้เชิงสหวิทยาการ การบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ที่เริ่มจากภายในสาขาวิชา ข้ามสาขาวิชา โดยมีฐานศาสตร์ทางศิลปกรรมเป็นปัจจัยและองค์ประกอบหลักที่ชัดเจนและ ฐานศาสตร์อื่นเป็นองค์ประกอบรองไปตามระดับของเหตุผลเพื่อช่วยเสริมแนวทางวิธีการทางความคิด ให้สมบูรณ์ขึ้น

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มวิจิตรศิลป์ มี 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ

- 1.1 กลุ่มสาขาวิชาทัศนศิลป์
- 1.2 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์
- 1.3 กลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดง

2. กลุ่มประยุกต์ศิลป์ มี 1 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิชาการออกแบบ

3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะในสาขาวิชาชีพทางศิลปะ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม

3.2 มีความรู้ในหลักของฐานศาสตร์ทางศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อประกอบอาชีพได้

3.3 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าทางสุนทรีย์ได้อย่างมีวิจารณญาณ

3.4 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการทางศิลปกรรม

3.5 สามารถสื่อสารและนำเสนอแนวความคิดที่เป็นรูปธรรม ผ่านผลงานทางศิลปกรรม

3.6 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีได้ดี

3.7 สามารถแสดงออกและพัฒนาทักษะทางศิลปะได้ตามความถนัดและความสามารถเฉพาะตน

4. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาศิลปกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมศาสตร์ จำแนกตามกลุ่ม ได้ดังนี้

4.1 กลุ่มวิจิตรศิลป์ มี 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ

4.1.1 กลุ่มสาขาวิชาทัศนศิลป์ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ดังนี้

1) ความรู้ทางสุนทรียศาสตร์

2) ความรู้ทางประวัติทัศนศิลป์ เช่น ทัศนศิลป์ตะวันตก ทัศนศิลป์ตะวันออก ทัศนศิลป์ร่วมสมัย (จิตรกรรม ประติมากรรม การพิมพ์ภาพ การถ่ายภาพ ดิจิทัลอาร์ต) ทัศนศิลป์ไทย (ศิลปะไทย) ฯลฯ

3) ทฤษฎีทางทัศนศิลป์ เช่น การวิจารณ์ทัศนศิลป์ การวิจัยทางทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์ตะวันตก ทัศนศิลป์ตะวันออก ทัศนศิลป์ร่วมสมัย ทัศนศิลป์ไทย ฯลฯ

4) ทักษะปฏิบัติทางทัศนศิลป์ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม การพิมพ์ภาพ การถ่ายภาพดิจิทัล ศิลปะไทย สื่อประสม ฯลฯ

5) การประยุกต์ใช้ทัศนศิลป์ เช่น ทัศนศิลป์ประยุกต์ ทัศนศิลป์กับชุมชน การจัดการทัศนศิลป์ การจัดนิทรรศการ ฯลฯ

6) ศิลปินพจน์ และ/หรือการนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์

4.1.2 กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ดังนี้

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มุ่งเน้นการแสดงออกของงาน ดนตรีศิลป์ เพื่อสื่อทางเสียงด้วยสีสันทันทักษะความสามารถ และความชำนาญพิเศษทางด้านปฏิบัติ และการแสดงออกเกี่ยวกับเครื่องดนตรี หรือการขับร้อง การอำนวยเพลง มีความรอบรู้ด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติดนตรี การสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการนำเสนอ คุณค่า และความไพเราะด้วยภาษาเสียง กลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ดังนี้

1) ความรู้ทางประวัติดนตรี เช่น ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีตะวันตก ดนตรีร่วมสมัย ดนตรีนานาชาติ ฯลฯ

2) ทฤษฎีดนตรี เช่น ทฤษฎีดนตรีไทย ทฤษฎีดนตรีพื้นบ้าน ทฤษฎีดนตรีตะวันตก ทฤษฎีดนตรีนานาชาติ โสตทักษะ ฯลฯ

3) ทักษะปฏิบัติ เช่น ปฏิบัติเดี่ยว และปฏิบัติกลุ่ม โดยยึดมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด

4) ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การประพันธ์เพลง การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ ฯลฯ

5) เทคโนโลยีทางดนตรี เช่น เทคโนโลยีเพื่อช่วยงานดนตรี เทคโนโลยีเฉพาะ-ทางดนตรี ฯลฯ

6) ดุริยนิพนธ์ และ/หรือการนำเสนอผลงานทางดนตรี

4.1.3 กลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดง ประกอบด้วยองค์ความรู้ ดังนี้

1) ความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ (ให้มีเนื้อหาการสอนที่เอื้อต่อศิลปะการแสดง เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจศาสตร์แต่ละศาสตร์ร่วมกัน)

2) ความรู้ทางประวัติศิลปะการแสดง เช่น ประวัติศิลปะการแสดงไทย ประวัติ-ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ประวัติศิลปะการแสดงตะวันตก ประวัติศิลปะการแสดง-ร่วมสมัย ประวัติวรรณกรรมละคร ฯลฯ

3) ทฤษฎีศิลปะการแสดง เช่น องค์ประกอบทางศิลปะ และ ออกแบบเพื่อการแสดง วิวัฒนาการของการคิด (พัฒนาการ/วิธีคิด/รูปแบบ) ของศิลปะการแสดงไทย ศิลปะการแสดงตะวันตกและเอเชีย ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ศิลปะการแสดงร่วมสมัย วรรณกรรม การละคร ฯลฯ

4) ทักษะปฏิบัติทางศิลปะการแสดง

5) การประยุกต์ศาสตร์ทางศิลปะการแสดง และการบริหารจัดการ

6) ศิลปะการแสดงนิพนธ์ และ/หรือการนำเสนอผลงานทาง

ศิลปะการแสดง

4.2 กลุ่มประยุกต์ศิลป์ มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสาขาวิชาการออกแบบ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ดังนี้

4.2.1 ความรู้ทั่วไปทางศิลปะและการออกแบบ เช่น ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย สุนทรียศาสตร์ การวิจัยทางศิลปะและการออกแบบ ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

4.2.2 ความรู้ทางประวัติการออกแบบ เช่น ประวัติศาสตร์ศิลปะ ประวัติการออกแบบ ในสาขาต่างๆ ฯลฯ

4.2.3 ทฤษฎีและทักษะปฏิบัติทางการออกแบบ ได้แก่ ทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ พื้นฐาน เช่น การออกแบบเบื้องต้น องค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีสีและการใช้สี การสร้างสรรค์งาน 2 มิติ และ 3 มิติ ฯลฯ

4.2.4 ทฤษฎีและทักษะปฏิบัติเฉพาะทางการออกแบบ เช่น การออกแบบนิเทศศิลป์ การออกแบบแฟชั่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ ศิลปะดิจิทัล ศิลปะภาพถ่าย การออกแบบเครื่องประดับ เครื่องเคลือบดินเผา ประยุกต์ศิลปศึกษา ฯลฯ

4.2.5 ความรู้ทางเทคโนโลยีการออกแบบ เช่น คอมพิวเตอร์เพื่อการสร้างสรรค์งานออกแบบ เทคโนโลยีเฉพาะทางการออกแบบในสาขาต่างๆ

4.2.6 ความรู้ทางวิชาชีพการออกแบบ เช่น การนำเสนองานออกแบบ การบริหารจัดการทางการออกแบบ การตลาด ธุรกิจการออกแบบ

4.2.7 ศิลปนิพนธ์ และ/หรือการนำเสนอผลงานทางการออกแบบ

5. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ให้ระบุ ดังนี้

5.1 กลยุทธ์การสอน การศึกษาและการเรียนการสอน

5.1.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการสร้างสรรค์ รวมทั้งความรู้ด้านคุณค่า กลุ่มความรู้ทั้งสามคุณลักษณะเน้นความรู้ความสามารถในเชิงสหวิทยาการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ เข้าถึงธรรมชาติของสาขาศิลปกรรมศาสตร์ โดยเรียนรู้จากโลกภายนอก ที่เป็นธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่มองเห็นได้ สัมผัสรับรู้ได้จากอายตนะต่างๆ และโลกภายในที่เป็น ความคิด จินตนาการ ผ่านอารมณ์ ความรู้สึก

5.1.2 การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการค้นคว้าเฉพาะตัว กำหนด ประเด็นศึกษา กำหนดแนวทางค้นคว้าวิจัย นักศึกษาเสนอแนวทางค้นคว้าวิจัย มี

การวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งของนักศึกษาในชั้นเรียนและของอาจารย์ การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสาธิตจาก อาจารย์ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ สอดแทรกเนื้อหา/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียน การสอนต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ผึกทักษะในการนำเสนอและอภิปรายโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารกับผู้อื่น ทักษะการใช้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ การรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่นและเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเอง วิชาชีพและสังคม นอกจากนี้ การสอนควรเน้นการได้มาซึ่งทฤษฎีและกฎเกณฑ์ต่างๆ ในเชิงวิเคราะห์ และชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคม ให้ผู้เรียนได้ทำการปฏิบัติจริง และมีโอกาสใช้เครื่องมือด้วยตนเอง ได้มีการฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยสร้างทักษะ ในการอภิปรายและนำเสนอด้วยการแสดงผลงานสู่สาธารณะ

5.2 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

5.2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึง พัฒนาการของผู้เรียน และผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด เช่น การสอบ การนำเสนอผลงาน การทดสอบ ทักษะการปฏิบัติงาน การอภิปรายในชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นการประเมินโดยตนเอง โดยผู้สอน และโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5.2.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลความรู้ อาศัยเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้สถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผล และเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา โดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบ อิงกลุ่ม ตามพัฒนาการของผู้เรียนสำหรับการให้ช่วงระดับคะแนนให้เป็นไปตามนโยบายการวัดผล ของสถาบันอุดมศึกษา

อาจสรุปได้ว่า สาขาศิลปกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ในลักษณะเชิงวิชาชีพหรือกึ่งวิชาชีพ เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิจิตรศิลป์ และกลุ่มประยุกต์ศิลป์ มีทฤษฎีและปฏิบัติเป็นศิลปวิทยา เพื่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การรับรู้ภาษาเขียน ภาษาภาพ และการเคลื่อนไหวผ่านทางตา การรับรู้ภาษาเสียงผ่านทางหู และการสัมผัสจับต้อง อันเป็นลักษณะของความรู้ ทั้งแบบเฉพาะด้านของสาขาวิชาและความรู้เชิงสหวิทยาการ การบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ที่เริ่มจากภายในสาขาวิชา ข้ามสาขาวิชา โดยมีฐานศาสตร์ทางศิลปกรรมเป็นปัจจัยและองค์ประกอบหลักที่ชัดเจนและฐานศาสตร์อื่นเป็นองค์ประกอบรองไปตามระดับของเหตุผล เพื่อช่วยเสริมแนวทางวิธีการทางความคิดให้สมบูรณ์ขึ้น

อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ประกาศอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ.2546 พร้อมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิตโดยถือว่าการพัฒนาและเสริมสร้างปัญญาของนิสิตและบุคลากรเป็นหนึ่งในเป้าหมายยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่มีเป้าประสงค์ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีอัตลักษณ์ตามที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนด (มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. 2553: 129) ภายใต้แนวคิดและความเชื่อมั่นว่านิสิตคือ อนาคตของประเทศและเป็นเจ้าของสังคม ถ้าสังคม มหาวิทยาลัย ครอบครัวยุคสร้างนิสิตที่ไร้คุณภาพ โลกและสังคมในอนาคตย่อมไร้คุณภาพ ในทางกลับกันถ้านิสิตมีความดีงามโลกและสังคมย่อมดีงามด้วยคุณภาพ และความดีงามของบุคคล นักเรียน และนิสิต จึงได้กำหนดอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9 ประการ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: 3)

1 ใฝ่รู้ตลอดชีวิต : การเรียนรู้ทุกกลมหายใจเข้าออกช่วยให้ นิสิตฉลาด รอบรู้ เป็นคนดี และปรับตัวได้

2 คิดเป็นทำเป็น : ช่วยให้นิสิตคิด พูด และทำ เป็นสิ่งเดียวกัน ไม่ใช่พูดอย่างเดียว

3 หนักเอาเบาสู้ : ชีวิตต้องทำงานหนัก รับผิดชอบ ท่วมเทเสียสละ จะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

4 รู้กาลเทศะ : เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของความเป็นไทย กาละใด เทศะใด ที่เราควรกระทำ ควรพูดควรแสดงออกอย่างเหมาะสม

5 เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ : มศว คือ ผู้ให้ และเป็นความภูมิใจ ซึ่งการให้เป็นหนึ่งปัจจัยของความเจริญงอกงามในชีวิต

6 มีทักษะสื่อสาร : กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถ

7 อ่อนน้อมถ่อมตน : เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของความเป็นไทย รวงข้าวที่มีเมล็ดเต็มเต่งย่อมอ่อนลงสู่ดิน ในขณะที่รวงข้าวลีบย่อมชูคอสูท้อฟ้า

8 งามด้วยบุคลิก : บุคลิกภาพที่งามสง่าทั้งร่างกาย พฤติกรรม จิตใจย่อมเป็นเสน่ห์และบอกความเป็นตัวตนของเรา

9 พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ : พัฒนาสมองให้เต็มศักยภาพทั้งสองด้านการวนเวียนอยู่เฉพาะในศาสตร์ตนเองเท่านั้น ย่อมคุดตันทางปัญญา

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาเสริมสร้างอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับความสามารถในการจัดระบบของความต้องการ ความสามารถ ความเชื่อ การเลือกและตัดสินใจ ความสนใจในอาชีพ บทบาททางเพศ และปรัชญาการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความเข้มแข็งในตนเองและแสดงถึงภาพลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นมหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการต่างๆ ทั้งกระบวนการเรียนการสอนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามเอกลักษณ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ให้มีบุคลิกลักษณะตามปรัชญาปณิธานหรือวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ลักษณะของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1- 4 ในปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,375 คน

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับชั้นปีที่ 1-4 ในปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane. 1967: 886-887) ระดับความเชื่อมั่น 95% หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 310 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
ชั้นปีที่ 1	396	89
ชั้นปีที่ 2	396	89
ชั้นปีที่ 3	312	70
ชั้นปีที่ 4	271	61
รวม	1,375	310

ที่มา: ฝ่ายวิชาการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ข้อมูล ณ วันที่ 19 กันยายน 2559

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา วารสาร ผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ต (Likert. 1932: 1-55)

3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรค์และสื่อสารผลงานศิลปกรรม 2) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม 3) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

4. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น เสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

6. นำผลการตรวจสอบแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแล้วนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง แล้วทำการแก้ไขปรับปรุง

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้การทดสอบที (t-test) (Ferguson. 1981: 180) จากนั้นเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์สูงไว้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Edwarda. 1957: 152) จำนวน 24 ข้อ มาใช้เป็นข้อคำถามสำหรับการวิจัย

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1990 :161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .923

9. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา
เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม 2) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอดข้อมูล/
ความรู้ เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม 3) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะดังกล่าวในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะดังกล่าวในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะดังกล่าวในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะดังกล่าวในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ใน
ระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ใน
ระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ใน
ระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในการขออนุญาตแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้รับหนังสืออนุมัติให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนิสิตในการเก็บข้อมูล และติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามจะไม่มีการระบุชื่อผู้ตอบ
4. นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม 2) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม 3) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981: 68)
4. วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)
5. รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดและทำการจัดหมวดหมู่โดยวิธีแจกแจงความถี่และจัดเรียงลำดับความถี่ของจำนวนคำตอบ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงบรรยายและนำไปประกอบการอภิปรายผลของการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
- 1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 1.5 ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index Of Item Objective Congruence) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 248)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยทดสอบที (t-test) (Ferguson.1981: 180)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1984: 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Ferguson.1981: 308)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลตามลำดับ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายของข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับแบ่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution (One Way ANOVA)
p	แทน	ความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ปลายเปิดเกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล โดยแจกแจงความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n=310)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	128	41.29
หญิง	157	50.70
เพศทางเลือก	25	8.10
รวม	310	100.00
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	89	28.71
ชั้นปีที่ 2	89	28.71
ชั้นปีที่ 3	70	22.58
ชั้นปีที่ 4	61	19.68
รวม	310	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n=310)	ร้อยละ (%)
3. กลุ่มสาขาวิชา		
สาขาวิชาศิลปศึกษา	22	7.10
สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์	35	11.30
สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	67	21.61
สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	28	9.03
สาขาวิชาศิลปะการแสดง	57	18.39
สาขาวิชานาฏศิลป์	48	15.48
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย	25	8.06
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	28	9.03
รวม	310	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป	127	40.97
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางตั้งแต่ 2.51-3.24	166	53.55
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตั้งแต่ 2.50 หรือต่ำกว่า	17	5.48
รวม	310	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มนิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 28.71 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 28.71 ส่วนใหญ่สังกัดสาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 21.61 และนิสิตส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ตั้งแต่ 2.51 – 3.24 จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 53.55

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 3 - 10

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	n=310		ระดับ คุณลักษณะ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านความสามารถ			
2	ในการประยุกต์			
3	ทักษะทางภาษา			
	ด้านความสามารถ			
	ในการประยุกต์			
	ทักษะการ			
	ถ่ายทอด			
	ด้านความสามารถ			
	ในการประยุกต์			
	ทักษะการใช้			
	เทคโนโลยี			
	สารสนเทศ เพื่อ			
	การสร้างสรรค์งาน			
	ศิลปกรรม			
3.90				
3.69	0.82	มาก		
4.01	0.82	มาก		
	0.80	มาก		
	รวม	3.87	0.81	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D= 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.01$, S.D= 0.80) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 3.90$, S.D= 0.82) ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด ($\bar{X} = 3.69$, S.D= 0.82)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา	n=310		ระดับคุณลักษณะ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	นิสิตใช้คำสุภาพสื่อสารโต้แย้งกับคนที่ไม่เห็นด้วยกับผลงานศิลปกรรมของตนเอง	3.99	0.84	มาก
2	นิสิตสื่อสารผลงานศิลปกรรมให้ผู้อื่นเข้าใจในความคิดความรู้สึก ของตนเองได้	3.90	0.74	มาก
3	นิสิตใช้ภาษาท่าทางที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ได้	4.09	0.74	มาก
4	เมื่อมีชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปกรรม นิสิตพูดสื่อสารกับชาวต่างชาติได้	3.27	1.02	ปานกลาง
5	นิสิตสื่อสารความรู้สึกรักคิด จินตนาการของตนเอง ผ่านผลงานศิลปะสาขาท่างๆ	3.98	0.78	มาก
6	นิสิตเขียนสรุปข้อมูลหรือสาระสำคัญทางศิลปกรรมได้ตรงประเด็น	3.76	0.74	มาก
7	นิสิตรับฟังคำติชมของคนทีวิพากษ์งานศิลปกรรมของตนเองได้	4.29	0.75	มาก
8	มีนิสิตอ่านประโยคภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	3.54	1.01	มาก

9	นิสิตแสดงความเคารพหรือยื้ม เพื่อทักทายบุคคลที่รู้จัก	4.26	0.75	มาก
รวม		3.90	0.82	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 นิสิตมีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ นิสิตมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ ทักษะการถ่ายทอด เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด	n=310		ระดับ คุณลักษณะ
		$\bar{X}$	S.D.	
10	นิสิตอธิบายหลักวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ได้ชัดเจน	3.76	0.72	มาก
11	นิสิตถ่ายทอดความรู้ไปสู่การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมใหม่ๆ ภายใต้อาณาเขต ความรู้ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ศึกษา	3.78	0.73	มาก
12	นิสิตถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย ด้วยภาษาที่เหมาะสม	3.93	0.77	มาก
13	นิสิตบอกเล่าประสบการณ์ ความรู้ด้านศิลปกรรมด้านภาษาอังกฤษ	3.18	1.13	ปานกลาง
14	นิสิตถ่ายทอดข้อมูลได้ชัดเจน จนทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกร่วมหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกันได้อย่างดี	3.64	0.83	มาก
15	นิสิตเรียบเรียงข้อมูลความรู้ทางศิลปกรรมให้เข้าใจได้ง่าย	3.65	0.75	มาก
รวม		3.69	0.82	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 13 มีคุณลักษณะในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ มีคุณลักษณะในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	n=310		ระดับ คุณลักษณะ
		$\bar{X}$	S.D.	
16	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น	4.04	0.78	มาก
17	นิสิตค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนในเว็บไซต์ได้ อย่างคล่องแคล่วเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	4.17	0.78	มาก
18	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการค้นคว้าวิจัยงานทางด้าน ศิลปะได้อย่างเหมาะสม	4.07	0.76	มาก
19	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์/ เอกสาร เพื่อการถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจได้ง่าย	4.05	0.80	มาก
20	นิสิตใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เพื่อสื่อสารข้อมูล ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.05	0.84	มาก
21	นิสิตเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เหมาะสมกับงานศิลปะ	4.09	0.79	มาก
22	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	4.03	0.77	มาก

23	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร แนวคิด ได้อย่างมีเหตุผล	4.02	0.76	มาก
24	นิสิตบันทึกเรื่องราวที่สนใจผ่านสื่อต่างๆ เช่น สมุดบันทึก Web/ Blog/ Facebook	4.00	0.97	มาก
รวม		4.01	0.80	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศชาย (n=128)			เพศหญิง (n=157)			เพศทางเลือก (n=25)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	3.54	0.46	มาก	3.46	0.43	ปาน กลาง	3.62	0.27	มาก
2. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	3.74	0.58	มาก	3.62	0.60	มาก	3.40	0.58	ปาน กลาง
3. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อ การสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	4.08	0.68	มาก	4.04	0.57	มาก	4.07	0.47	มาก
รวมทุกด้าน	3.79	0.51	มาก	3.71	0.46	มาก	3.70	0.36	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตเพศต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนนิสิตหญิงและนิสิตเพศทางเลือกมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษาและด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปี

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ชั้นปีที่ 1 (n=89)			ชั้นปีที่ 2 (n=89)			ชั้นปีที่ 3 (n=70)			ชั้นปีที่ 4 (n=61)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	3.47	0.43	ปานกลาง	3.46	0.41	ปานกลาง	3.48	0.48	ปานกลาง	3.66	0.38	มาก
2. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	3.68	0.56	มาก	3.62	0.58	มาก	3.57	0.69	มาก	3.79	0.55	มาก
3. ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสร้งงานศิลปกรรม	4.01	0.59	มาก	3.99	0.67	มาก	4.07	0.64	มาก	4.19	0.47	มาก
รวมทุกด้าน	3.72	0.46	มาก	3.70	0.47	มาก	3.70	0.53	มาก	3.88	0.43	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดและด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ยกเว้นด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา อยู่ในระดับปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดและด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ยกเว้นด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สาขาวิชา ศิลปศึกษา (n=22)			สาขาวิชา ศิลปะจินตทัศน์ (n=35)			สาขาวิชาการ ออกแบบทัศนศิลป์ (n=67)			สาขาวิชาการ ออกแบบสื่อสาร (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	3.52	0.47	มาก	3.16	0.53	ปานกลาง	3.42	0.45	ปานกลาง	3.52	0.30	มาก
2. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	3.61	0.50	มาก	3.28	0.71	ปานกลาง	3.54	0.56	มาก	3.62	0.38	มาก
3. ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	3.85	0.59	มาก	4.08	0.64	มาก	4.27	0.46	มาก	4.30	0.42	มาก
รวมทุกด้าน	3.66	0.45	มาก	3.35	0.60	ปานกลาง	3.69	0.50	มาก	3.80	0.30	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สาขาวิชา ศิลปะการแสดง (n=57)			สาขาวิชา นาฏศิลป์ (n=48)			สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ไทย ฯ (n=25)			สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์สากล (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	3.71	0.35	มาก	3.42	0.33	ปานกลาง	3.62	0.43	มาก	3.73	0.28	มาก
2. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	3.96	0.53	มาก	3.44	0.53	ปานกลาง	3.80	0.54	มาก	4.10	0.56	มาก
3. ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	4.30	0.42	มาก	3.81	0.62	มาก	4.16	0.48	มาก	4.31	0.25	มาก
รวมทุกด้าน	3.99	0.36	มาก	3.56	0.40	มาก	3.86	3.39	มาก	4.05	0.32	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชาศิลปะการแสดง สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย และสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนนิสิตสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์และสาขาวิชานาฏศิลป์ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ในด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ยกเว้น ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด อยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตสาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดและด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ยกเว้นด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป (n=128)			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลางตั้งแต่ 2.21-3.24 (n=157)			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำตั้งแต่ 2.50 หรือต่ำกว่า (n=25)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	3.51	0.42	มาก	3.48	0.44	ปานกลาง	3.66	0.33	มาก
2. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	3.68	0.60	มาก	3.64	0.61	มาก	3.68	0.47	มาก
3. ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	4.09	0.60	มาก	4.00	0.62	มาก	4.39	0.40	มาก
รวมทุกด้าน	3.77	0.47	มาก	3.71	0.49	มาก	3.91	0.28	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ตั้งแต่ 2.21-3.24 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.50 หรือต่ำกว่า มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.50 หรือต่ำกว่า มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ตั้งแต่ 2.21-3.24 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดและด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ยกเว้นด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 11 - 20

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	f	p
1. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	ระหว่างกลุ่ม	0.795	2	0.398	2.133	0.120
	ภายในกลุ่ม	57.216	307	0.186		
	รวม	58.011	309			
2. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	ระหว่างกลุ่ม	2.746	2	1.373	3.905	0.021
	ภายในกลุ่ม	107.947	307	0.352		
	รวม	110.693	309			
3. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อ การสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.102	2	0.051	0.138	0.872
	ภายในกลุ่ม	114.063	307	0.372		
	รวม	114.166	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.470	2	0.235	1.039	0.355
	ภายในกลุ่ม	69.405	307	0.226		
	รวม	69.874	309			

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตเพศต่างกันมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้
ทักษะการถ่ายทอด จำแนกตามเพศ เป็นรายคู่

เพศ	$\bar{X}$	เพศชาย	เพศหญิง	เพศทางเลือก
		(3.74)	(3.62)	(3.40)
เพศชาย	(3.74)			*
เพศหญิง	(3.62)			*
เพศทางเลือก	(3.40)			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เพศทางเลือก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด แตกต่างกับ
นิสิตเพศชายและนิสิตเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความ
แตกต่าง

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	f	p
1. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	ระหว่างกลุ่ม	1.711	3	0.570	3.099	0.027
	ภายในกลุ่ม	56.300	306	0.184		
	รวม	58.011	309			
2. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	ระหว่างกลุ่ม	1.702	3	0.567	1.592	0.191
	ภายในกลุ่ม	108.992	306	0.356		
	รวม	110.693	309			
3. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อ การสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.580	3	0.527	1.431	0.234
	ภายในกลุ่ม	112.586	306	0.363		
	รวม	114.166	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.434	3	0.478	2.137	0.096
	ภายในกลุ่ม	68.441	306	0.224		
	รวม	69.874	309			

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตชั้นปีต่างกันมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ชั้นปี	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 1 (3.47)	ชั้นปีที่ 2 (3.46)	ชั้นปีที่ 3 (3.48)	ชั้นปีที่ 4 (3.66)
ชั้นปีที่ 1	(3.47)				*
ชั้นปีที่ 2	(3.46)				*
ชั้นปีที่ 3	(3.48)				*
ชั้นปีที่ 4	(3.66)				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 4 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	f	p
1. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	ระหว่างกลุ่ม	9.257	7	1.322	8.192	0.000
	ภายในกลุ่ม	48.754	302	0.161		
	รวม	58.011	309			
2. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	ระหว่างกลุ่ม	19.172	7	2.739	9.038	0.000
	ภายในกลุ่ม	91.521	302	0.303		
	รวม	110.693	309			
3. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อ การสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	ระหว่างกลุ่ม	17.574	7	2.511	7.849	0.000
	ภายในกลุ่ม	96.592	302	0.320		
	รวม	114.166	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	13.990	7	1.999	10.800	0.000
	ภายในกลุ่ม	55.885	302	0.185		
	รวม	69.874	309			

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตที่สาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่

สาขาวิชา		สาขาวิชา ศิลปศึกษา	สาขาวิชา ศิลปะ จิตทัศน์	สาขาวิชา การ ออกแบบ ทัศนศิลป์	สาขาวิชา การ ออกแบบ สื่อสาร	สาขาวิชา ศิลปะ การแสดง	สาขาวิชา นาฏศิลป์	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ ไทยและเอเชีย	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ สากล
	$\bar{X}$	(3.66)	(3.35)	(3.69)	(3.80)	(3.99)	(3.56)	(3.86)	(4.05)
1. สาขาวิชาศิลปศึกษา	(3.66)								*
2. สาขาวิชาศิลปะจิตทัศน์	(3.35)								*
3. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	(3.69)								*
4. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	(3.80)								*
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง	(3.99)								*
6. สาขาวิชานาฏศิลป์	(3.56)								*
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและ เอเชีย	(3.86)								*
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	(4.05)								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกับนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร สาขาวิชาศิลปะการแสดง สาขาวิชานาฏศิลป์ และสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา		สาขาวิชา ศิลปศึกษา	สาขาวิชา ศิลปะ จินตทัศน์	สาขาวิชา การ ออกแบบ ทัศนศิลป์	สาขาวิชา การ ออกแบบ สื่อสาร	สาขาวิชา ศิลปะ การแสดง	สาขาวิชา นาฏศิลป์	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ ไทยและเอเชีย	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ สากล
	$\bar{X}$	(3.52)	(3.16)	(3.42)	(3.52)	(3.71)	(3.42)	(3.62)	(3.73)
1. สาขาวิชาศิลปศึกษา	(3.52)								*
2. สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์	(3.16)								
3. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	(3.42)								
4. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	(3.52)								
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง	(3.71)								
6. สาขาวิชานาฏศิลป์	(3.42)								
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและ เอเชีย	(3.62)								
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	(3.73)								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาศิลปศึกษา มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างกับนิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา		สาขาวิชา ศิลปศึกษา	สาขาวิชา ศิลปะ จินตทัศน์	สาขาวิชา การ ออกแบบ ทัศนศิลป์	สาขาวิชา การ ออกแบบ สื่อสาร	สาขาวิชา ศิลปะ การแสดง	สาขาวิชา นาฏศิลป์	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ ไทยและเอเชีย	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ สากล
	$\bar{X}$	(3.61)	(3.28)	(3.54)	(3.62)	(3.96)	(3.44)	(3.80)	(4.10)
1. สาขาวิชาศิลปศึกษา	(3.61)								*
2. สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์	(3.28)								
3. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	(3.54)								
4. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	(3.62)								
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง	(3.96)								
6. สาขาวิชานาฏศิลป์	(3.44)								
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและ เอเชีย	(3.80)								
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	(4.10)								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาศิลปศึกษา มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดแตกต่างกับ นิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา		สาขาวิชา ศิลปศึกษา	สาขาวิชา ศิลปะ จินตทัศน์	สาขาวิชา การ ออกแบบ ทัศนศิลป์	สาขาวิชา การ ออกแบบ สื่อสาร	สาขาวิชา ศิลปะ การแสดง	สาขาวิชา นาฏศิลป์	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ ไทยและเอเชีย	สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์ สากล
	$\bar{X}$	(3.85)	(3.35)	(3.69)	(3.80)	(4.30)	(3.81)	(4.16)	(4.31)
1. สาขาวิชาศิลปศึกษา	(3.85)								*
2. สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์	(3.35)								
3. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	(3.69)								
4. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	(3.80)								
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง	(4.30)								
6. สาขาวิชานาฏศิลป์	(3.81)								
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและ เอเชีย	(4.16)								
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	(4.31)								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาศิลปศึกษา มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม แตกต่างกับนิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	f	p
1. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะภาษา	ระหว่าง	0.532	2	0.266	1.421	0.243
	กลุ่ม	57.479	307	0.187		
	ภายในกลุ่ม	58.011	309			
	รวม					
2. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด	ระหว่าง	0.135	2	0.068	0.188	0.829
	กลุ่ม	110.558	307	0.360		
	ภายในกลุ่ม	110.693	309			
	รวม					
3. ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ทักษะการใช้ ICT เพื่อ การสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	ระหว่าง	2.500	2	1.250	3.437	0.330
	กลุ่ม	111.666	307	0.364		
	ภายในกลุ่ม	114.166	309			
	รวม					
รวมทุกด้าน	ระหว่าง	0.730	2	0.365	1.621	0.199
	กลุ่ม	69.144	307	0.225		
	ภายในกลุ่ม	69.874	309			
	รวม					

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งได้ทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา จากการตอบคำถามปลายเปิด โดยเรียบเรียงจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่มีข้อความซ้ำกันจากมากไปหาน้อย จำนวน 11 ฉบับ ดังในตาราง 21

ตาราง 21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ
1. ควรพัฒนาให้มีการเรียนการสอน เกี่ยวกับทักษะภาษา พร้อมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดี และก้าวไปสู่การพัฒนาในระดับสูงต่อไป	4
2. ควรมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ห้องสมุด Art Book เพื่อรองรับการค้นคว้าข้อมูลในการพัฒนาประสบการณ์	3
3. ควรจัดให้ทุกสาขาวิชา เน้นด้านการฝึกวิจารณ์งาน แสดงความคิดเห็นให้กับนิสิตมากขึ้น	2
4. ควรมีสถักสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับไว้ถ่ายทอดประสบการณ์	2

จากตารางที่ 21 พบว่านิสิตที่มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ควรพัฒนาให้มีการเรียนการสอน เกี่ยวกับทักษะภาษา พร้อมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดี และก้าวไปสู่การพัฒนาในระดับสูงต่อไปควรมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ห้องสมุด Art Book เพื่อรองรับการค้นคว้าข้อมูลในการพัฒนาประสบการณ์นอกจากนั้นควรมีสถักสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับไว้ถ่ายทอดประสบการณ์และควรจัดให้ทุกสาขาวิชา เน้นด้านการฝึกวิจารณ์งาน แสดงความคิดเห็นให้กับนิสิตมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน คือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอดและ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา 2) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และ 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 310 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับมา จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) รวมจำนวนทั้งสิ้น 24 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.923 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา 2) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และ 3) ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างเสรี

3. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ทั้ง 3 ด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. นิสิตเพศต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความ

สามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

4. นิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากการศึกษาคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีระบบและกลไกการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะของนิสิต และการจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปกรรมเป็นศาสตร์ในลักษณะเชิงวิชาชีพหรือกึ่งวิชาชีพ เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิจิตรศิลป์ และกลุ่มประยุกต์ศิลป์ มีทฤษฎีและปฏิบัติเป็นศิลปวิทยา เพื่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การรับรู้ภาษาเขียน ภาษาภาพ และการเคลื่อนไหวผ่านทางตา การรับรู้ภาษาเสียงผ่านทางหู การรับรู้กลิ่นผ่านทางจมูก การรับรู้รสผ่านทางลิ้น และการสัมผัสจับต้อง อันเป็นลักษณะของความรู้ ทั้งแบบเฉพาะด้านของสาขาวิชาและความรู้เชิงสหวิทยาการ การบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ที่เริ่มจากภายในสาขาวิชา ข้ามสาขาวิชา โดยมีฐานศาสตร์ทางศิลปกรรมเป็นปัจจัยและองค์ประกอบหลักที่ชัดเจน และฐานศาสตร์อื่นที่เป็นองค์ประกอบรองไปตามระดับของเหตุผล เพื่อช่วยเสริมแนวทาง วิธีการทางความคิดให้สมบูรณ์ขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 1-2) Chickering และ Reisser (1993: 38-49) อ้างถึงในสุภชฌาณ์ ศรีเอี่ยม, 2554: 6, 32) ได้แสดงทัศนะว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียน ซึ่งค้นหาประสบการณ์ในรูปแบบที่ทำแล้วตนรู้สึกพอใจ รู้สึกปลอดภัย เกิดความมั่นใจในตนเอง รวมไปถึงความรู้สึกพึงพอใจในรูปร่างลักษณะ การปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตนเอง ตลอดจนการมั่นใจในบุคลิกภาพของตน ดังนั้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นช่วงเวลาสำคัญในการสร้างพื้นฐานชีวิตของผู้เรียน ทั้งด้านชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว และความสัมพันธ์ทางสังคมผ่านกระบวนการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกจากนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษายังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความรับผิดชอบ และการใช้ชีวิตแบบผู้ใหญ่ รวมทั้งได้ทดลองทำหน้าที่ในบทบาทที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ทางวิชาการ (Academic Identity) และอัตลักษณ์ทางวิชาชีพ (Professional Identity) ที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการ

ประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย (Lairio, Puukari; & Kouvo, 2013: 115-116) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ โชครุ่ง (2539: 61) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เป็นผู้ที่มีสำนึกดี มุ่งมั่น สามัคคี และเป็นผู้มีความรู้ทั้งทักษะการเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีทักษะการพูดและการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในทีมและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี มีภาวะการเป็นผู้นำ และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะภาษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มุ่งเน้นให้นิสิตได้มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งความสามารถในด้านศิลปะด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ความรู้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติมากกว่าการศึกษาค้นคว้าในเชิงทฤษฎี และลักษณะของรายวิชาต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในการศึกษาชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนสุดท้าย มีการกำหนดในหลักสูตรว่า นิสิตต้องสร้างสรรค์ผลงานจึงจะสามารถสำเร็จการศึกษา กระบวนการเรียนดังกล่าวจึงส่งผลทำให้นิสิตต้องดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง โดยทำการประสานงานทั้งภายในและภายนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์ รวมถึงต้องใช้ทักษะในการสื่อสารและประสานงานกับบุคคลอื่นๆ เช่น เพื่อน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของคณะและบุคคลภายนอกเพื่อช่วยให้การสร้างสรรค์ผลงานประสบความสำเร็จ ทักษะดังกล่าวจึงนำมาซึ่งการมีคุณลักษณะ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เช่น การใช้ภาษาภาพ อันได้แก่ การจัดองค์ประกอบทางศิลปะมาจัดวางเพื่อนำเสนอรูปแบบอันเป็นอัตลักษณ์ของนิสิต เพื่อการสื่อสารให้คนเข้าใจในสัญลักษณ์ทางศิลปะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำเพชร แสงสุรีย์ (2558: 179) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะของศิลปินแห่งชาติ ชะลูด นิ่มเสมอ พบว่า กระบวนการสอนที่ศิลปินใช้ในการสอนเป็นวิธีการสอนแบบปลายเปิด สอนเป็นรายบุคคล โดยเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ตนสนใจ และมีอิสระในการแสดงออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยน และเสนอแนวความคิดต่อการสร้างงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง นอกเหนือจากนั้น อัตลักษณ์ยังเป็นผลผลิตที่สำคัญจากสังคมที่เราอาศัยอยู่ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์เป็นไปในรูปแบบของกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับโลกที่อาศัยอยู่อย่างแยกไม่ออก สอดคล้องกับ บัณฑิต ไกรวิจิตร (2552: 4) ได้อธิบายเรื่องของการเลือกใช้สัญลักษณ์ (Symbol) ไว้ว่า คือการสร้างวัตถุชนิดหนึ่ง คำพูดคำหนึ่ง หรือจินตภาพที่ประทับอยู่ในจิตใจ สำหรับใช้สื่อความหมายดังนั้นสัญลักษณ์และการใช้ภาพแสดงจึงเป็นสิ่งที่บุคคลควรให้ความสำคัญมากในกระบวนการสร้างอัต

ลักษณะของตน เพราะสัญลักษณ์ คือ สิ่งที่จะต้องพยายามสื่อสารหรือส่งสัญญาณออกไปสู่คนอื่น โดยสิ่งที่เราส่งออกไปอาจจะจะเป็นสิ่งที่สร้างความเหมือนหรือแตกต่างในความเข้าใจของผู้รับสารก็ได้ ทั้งนี้ การที่บุคคลเลือกใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ จะต้องทำโดยการถอดรหัสและตีความที่เกิดจากทั้งวจนภาษาและอวัจนภาษา เช่น น้ำเสียง ท่าทาง สถานการณ์ และสัญลักษณ์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีความสัมพันธ์กับการที่ตัวบุคคลมองเห็นและเข้าใจความเป็นตัวตนของตนเองเป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถรู้ว่าคุณลักษณะของเราเป็นอย่างไร จากการสะท้อนผ่านการโต้ตอบสื่อสาร

1.2 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ที่จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิต และการเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมให้นิสิตและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยและสังคมคาดหวัง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยที่กำหนดอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะ “ทักษะสื่อสาร” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้ การถ่ายทอดใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือทำงานที่สำคัญ องค์ประกอบหลักของการถ่ายทอดจึงเป็นองค์ประกอบเช่นเดียวกับการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ส่ง ผู้รับ เนื้อหา (สาร) และช่องทาง (วิธีการ) โดยการถ่ายทอดนั้นจะดำเนินการภายใต้เป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายของบุคคล โดยการใช้การถ่ายทอดที่เหมาะสม (Appropriate Technology) ซึ่งบุคคลได้รับการถ่ายทอดไปแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับ ทิศนา ขัมมณี (2547: 113-115) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทางตรง เป็นการถ่ายทอดหรือเป็นการบรรยายที่กระทำอย่างกระชับ ตรงประเด็น และมีความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรยายที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ การบรรยายในลักษณะที่เป็นการสอนทางตรงนี้ ควรใช้วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ไม่อยู่ในตำรา แบบเรียน หรือแบบฝึกหัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำเพชร แสงสุรีย์ (2558: 184) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะของศิลปินแห่งชาติ ชะลูด นิ่มเสมอ พบว่า การสอนในภาคทฤษฎี มีการบูรณาการวิชาศิลปะกับรายวิชาอื่นๆ และมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ศิลปะนิสัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยวิธีบอกกล่าว พูดคุยตามสถานการณ์ ส่งเสริมในเรื่องปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เน้นความเป็นระเบียบวินัยในการทำงาน วิธีการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริมผลงานใหม่เพื่อพัฒนาตัวผู้เรียน เน้นการฝึกความรับผิดชอบ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การค้นคว้า การสร้างบรรยากาศ โดยใช้สถานการณ์และเหตุการณ์รอบด้านเป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการร่วมสมัย โดยเฉพาะลักษณะเอาพื้นฐานทางสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เช่น เป็นเมืองไทย เป็นชนบทต่างๆ มาสร้างสรรค์ให้เป็นงานศิลปะ

แบบร่วมสมัย แต่ให้มีกลิ่นไอของความเป็นไทย และลักษณะของความเป็นไทยที่เป็นแบบสากล ซึ่งก่อให้เกิดการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจ

1.3 ความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นคุณลักษณะหรืออัตลักษณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารโทรคมนาคมในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม ทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการสืบค้น (Search Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/หรือ ทักษะในการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม เป็นต้น เป็นการเน้นย้ำว่าการที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นนักสำรวจที่ดี ชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่างๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตน โดยสังเกตเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง รวมทั้งสืบค้นเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ครอบคลุมการที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการเลือกสรร/คัดกรอง สารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างเที่ยงตรงรวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนันทนา วงษ์อินทร์ (2543) ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยในปัจจุบันซึ่งอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาและรวดเร็ว เนื่องจากมีการพัฒนาเทคโนโลยีจนกลายเป็นโลกที่ไร้พรมแดน มนุษย์ได้รับรู้มีประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้สะดวกและกว้างขวางมากขึ้น มนุษย์รับเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตและพยายามพัฒนาตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจนทำให้เกิดความเครียดขึ้นโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเทคโนโลยีมีทั้งประโยชน์และโทษ นักศึกษาควรรู้จักใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ถูกต้องสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองมากที่สุด นอกจากนั้น สุภัสสร์ ศรีเอี่ยม (2558: บทคัดย่อ 204-206) ที่ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์นักศึกษาในยุคปริญญาตรีประเทศ พบว่า การสร้างอัตลักษณ์นักศึกษาในยุคปริญญาตรีประเทศมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในตนเองรับรู้หน้าที่ของตนที่มีต่อสังคม รวมถึงมีการเตรียมความพร้อมสู่อาชีพในอนาคตในอัตลักษณ์ด้านต่างๆ และควรมีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีบทบาทมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 นิสิตเพศต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตเพศทางเลือก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการ

ประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตเพศทางเลือกมีลักษณะการใช้ชีวิต บทบาทในสังคมที่แตกต่างกัน และโดยพื้นฐานทางกายภาพ สภาวะอารมณ์ การเลี้ยงดู มีส่วนที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่แตกต่างกันได้ ทำให้นิสิตเพศทางเลือกชอบทำกิจกรรมในสังคมกลุ่มเพื่อน สร้างจินตนาการ รับรู้ และสามารถถ่ายทอดให้คนในสังคมยอมรับ มีการวิจารณ์ว่าการก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารระดับสูงของผู้ชายที่เป็นเพศทางเลือก กับผู้หญิงนั้น มีทั้งส่วนคล้ายและส่วนต่าง ความคล้ายนั้นคือในอดีตการยอมรับให้ผู้หญิงก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำองค์กรนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับกันเท่าไร ถือว่าการที่ผู้หญิงเป็นผู้นำนั้นเป็นสิ่งที่แปลกและประหลาด เช่นเดียวกับการที่เพศทางเลือก ขึ้นมาเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้น ก็เป็นสิ่งที่ในอดีตยังไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับกันเช่นกัน แต่ปัจจุบันดูเหมือนจะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปถึงความสามารถในการเป็นผู้นำและการเป็นผู้บริหารของทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่เป็นเพศทางเลือก ส่วนความแตกต่างนั้นก็คือ ผู้หญิงนั้นยังเป็นที่ยอมรับมากกว่าเนื่องจากความแตกต่างของเพศเป็นเรื่องปกติ แต่ในอดีตผู้ชายที่เป็นเพศทางเลือก จะได้รับการยอมรับให้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารได้ยากกว่า การยอมรับต่อผู้บริหารระดับสูงที่เป็นเพศทางเลือก ในประเทศไทยนั้น อาจจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายหรือเปิดเผยเท่าต่างประเทศ แต่ในบางอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปะและต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ก็ดูเหมือนกลายเป็นเรื่องปกติที่ผู้บริหารระดับสูงเป็นเพศทางเลือก อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าศึกษาจากบุคคลเหล่านี้คือ พวกเขามีทักษะ ทศนคติ หรือความสามารถบางอย่างที่แตกต่างจากผู้ชายทั่วๆ ไปและเป็นสิ่งที่ทุกๆ คนควรที่จะเรียนรู้และสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารได้

ในการบริหารหลักสูตรหรือแม้ ☐ แต่ ☐ นโยบายในการบริหารงาน ล ☐ วนแล้วแต่ ☐ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพอยู่ ☐ ไปถึงที่สุด ไม่ได้ ☐ มุ่งเน้นคุณลักษณะใด คุณลักษณะหนึ่งให้ ☐ เกิดขึ้นเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิง เท่านั้น ดังเช่น กิจกรรมในโครงการสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพผุ ☐ นานิสิต ฝ่ายพัฒนานิสิตและศิษย์เก่าสัมพันธ์ ที่เป ☐ ดโอกาสให้ทั้งนิสิตเพศชาย เพศหญิง และเพศทางเลือก ได้ ☐ มีโอกาสในการเข้าร่วมได้อย่างเท ☐ ่าเทียมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร ☐ างผู้นำให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ในวงการศิลปะ ก็พบว่า การให้ ☐ คุณค่ากับผลงานของศิลปินของผู้ ☐ บริโภคในตลาด ไม่ ☐ ว่าจะเป ☐ น ดนตรี แฟชั่น หรือ ภาพวาด ล้วนแต่ ☐ พบว่าผู้บริโภคไม่ ☐ ใต้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเพศของศิลปิน ☐ น แต่จะให้คุณค่าในด้วงานมากกว่า และสภาพสังคมในปัจจุบันมีลักษณะของการเป็นสังคมเปิดเพิ่มมากขึ้น โดยโอกาสในการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าในหน ☐ ้าที่การทำงาน ระหว ☐ างได้เป ☐ ดให้ ☐ มีการแข่ง ☐ ขันกันอยู่ ☐ างเสรีโดยใช้ ☐ ความสามารถเป็นตัวตัดสินความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ดังที่ได้ระบุไว้ ☐ ในพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ ☐ ระบุไว้ ☐ ในมาตรา 10 มีเนื้อหาโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาจะต้องจัดให้ ☐ บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้ ☐ รับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ดวงสุวรรณ (2556: 3) เรื่อง เพศทางเลือก พบว่า ความหลากหลายของเพศที่เรียกกันใน

ปัจจุบัน กลุ่มคนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในสังคม ความรัก ไม่จำกัดเพศอีกต่อไป และในขณะที่เดียวกัน สังคมได้มีการยกย่องกลุ่มคนที่เป็นเพศทางเลือกมากยิ่งขึ้น ในฐานะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติในทางที่สร้างสรรค์ พวกเขาไม่ได้เป็นเพียงตัวตลก สิ่งแปลกปลอม หรือแค่สีสันให้กับสังคมอีกต่อไป แต่พวกเขาเป็นอีกกลุ่มคนที่ใช้ความรู้ความสามารถในการอยู่ร่วมกับสังคมได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติวิทย์ เดชชวณกร (2557: 69) ที่ศึกษาเรื่อง เพศวิถีกับการสร้างอัตลักษณ์ในพื้นที่โรงเรียน พบว่า กลุ่มนักเรียน LGBT (เพศทางเลือก) ที่นิยามตนเองว่า “กะเทย” ทำให้เข้าใจว่ากะเทย มักจะใช้วิธีการสื่อสารทางตรงเพื่อเปิดเผยตัวเอง โดยเฉพาะการแสดงออกทางกิริยาท่าทางและคำพูด ใช้คำพูดแทนตัวเองเป็นผู้หญิง หรือใช้คำว่า “คะ” หรือ “ค่ะ” ในการสนทนา ครอบครัวส่วนใหญ่จะไม่ค่อยยอมรับในพฤติกรรมของกลุ่มนักเรียน LGBT ที่นิยามตนเองว่าเป็นกะเทย อีกทั้งครูและผู้บริหารบางคนก็ยังไม่ยอมรับในอัตลักษณ์ของตนเอง เพราะเห็นว่าขัดแย้งกับบรรทัดฐานทางสังคม กลุ่มนักเรียน LGBT กลุ่มนี้ไม่กล้าเปิดเผยกับพ่อแม่ เพราะอาจทำให้พ่อแม่ไม่สบายใจหรือไม่พอใจ แต่กล้าที่จะเปิดเผยกับเพื่อนมากกว่า เพราะเพื่อนจะไม่ล้อเลียนหรือตำหนิ และจะมีวิธีการชดเชยที่ทำให้ตนเองได้รับการยอมรับในพื้นที่โรงเรียน ได้แก่ การเรียนหนังสือให้เก่ง ทำงานดี ๆ สร้างชื่อเสียงจากการทำงานและประพฤติตัวเป็นคนดีต่อไปในสังคมภายนอก และพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2546: 51) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมความรับผิดชอบแตกต่างกัน ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง และความรับผิดชอบต่อการเรียนเล่าเรียน สำหรับจิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา และคณะ (2554: 67) ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตหญิงและชายมีอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นิสิตหญิงมีอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตชาย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นิสิตหญิงและชายมีอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านรู้จักกาลเทศะ อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ และใฝ่รู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตหญิงมีระดับอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตชาย ได้แก่ รู้กาลเทศะ อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก และพร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ ในขณะที่นิสิตชายมีระดับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสูงกว่านิสิตหญิง ได้แก่ ใฝ่รู้ตลอดชีวิต

2.2. นิสิตที่ศึกษาชั้นปีต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตแต่ละชั้นปีได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในความหมายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้คณะยังมีการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของนิสิตเป็นไป

ตามอัตลักษณ์ของแต่ละสาขาวิชา นอกจากนั้นคุณลักษณะของนิสิตแต่ละชั้นปีมีความสำคัญแตกต่างกันออกไปตามพัฒนาการของวัยและสภาพแวดล้อม ดังที่ ทองเรือน อมรัชกุล (2525: 39) ได้กล่าวไว้ว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 หวังความสำเร็จในเชิงวิชาการ ต้องการเข้าใจตนเองเข้าใจปัญหาโลก แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีความเป็นมิตรผูกพันกับเพื่อนและชอบรวมกันเป็นกลุ่ม สุภาพเรียบร้อยมีทั้งความรู้สึกกลัวและตื่นเต้น เข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทของมหาวิทยาลัย นิสิตชั้นปีที่ 2 มักเกิดความไม่พอใจในมหาวิทยาลัย บางครั้งอาจเบื่อบริการและรู้สึกเฉยๆถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการเอาใจใส่ รู้สึกว่าตนเองขาดความรับผิดชอบ ริเริ่มเสริมสร้างความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อย เกิดวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้น นิสิตชั้นปีที่ 3 มีวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นอยู่เฉพาะกลุ่มสูงมาก มีความคิดเห็นแตกแยกกันน้อย ค่านิยมคล้ายคลึงกัน วิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีแนวโน้มให้ความสนใจนอกมหาวิทยาลัย ไม่สนใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ไม่ยอมรับระเบียบประเพณีของนิสิตตนเอง สนใจเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะชีวิตหลังจากที่เรียนจบปริญญาตรีไปแล้ว ดังที่ จูตินันท์ สัมมานุช (2556: 70) ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบวัดอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการมีทักษะสื่อสาร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยด้านความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจนสูงกว่าชั้นปีที่ 4,3,2 และ 1 ด้านความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล/ความรู้สูงกว่าชั้นปี 5,3,2 และ 1 สำหรับด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร พบว่า นิสิตชั้นปี 3 และ 4 มีค่าเฉลี่ยด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารสูงกว่าชั้นปี 5,1 และ 2 สอดคล้องกับ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2556: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมความรับผิดชอบแตกต่างกัน ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ เกษร ปิยะทัต (2554: 60) ศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกต่างกัน

2.3 นิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป มีกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ที่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาแต่ละคนได้แสดงออกไม่เท่ากัน ดังเช่น ในสาขาวิชาศิลปศึกษา ซึ่งมีรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นครูควบคู่ไปกับคุณลักษณะ ของศิลปิน อาจจะส่งผลทำให้มีการจัดการเรียนการสอน บรรยายภาคในการเรียนที่ทำให้ นิสิตแสดงออก ได้ น้อยกว่า นิสิต ในสาขาวิชานาฏศิลป์ ที่มีบรรยายภาคในการแสดงออกมากกว่า เนื่องจากมีกิจกรรมของคณะ มหาวิทยาลัยหลายอย่างที่ต้องการให้นิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ได้มีส่วนร่วม ดังที่ ธีรรัตน์ บุญนุช (2525: 264) กล่าวว่า นักศึกษาแต่ละ

สาขาวิชาที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง สถาบันอุดมศึกษาต้อง ดูแล เอาใจใส่ ☐ ในสภาพที่เขามีความเป็นเอกลักษณ์ ☐ เช่นนั้น โดยการจัดบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ในสภาพที่ ☐ ่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้ ☐ เต็มที่ ไปในทิศทางเดียวกับจิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา และคณะ (2554: 67) ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจิตต์ภิญญา สัมมานุช (2556: 71-72) ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบวัดอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการมีทักษะสื่อสาร พบว่า ด้านความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน พบว่า นิสิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าเฉลี่ยด้านความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เข้าใจชัดเจนสูงกว่านิสิตในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนิสิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสอดคล้องกับขวัญฤดี ขำช่อนสสัย (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาต่างสาขาวิชา มีพฤติกรรมความรับผิดชอบแตกต่างกัน เช่นเดียวกับสถิติพร คำสด (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน และนิสิตที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน และความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน รวมถึงนิสิตแต่ละชั้นปีมีโอกาสดำเนินกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ☐ ที่ถือว่าเป็นกระบวนการถ่ายทอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยหลักนั้นโดยตรงก็ ☐ ได้เลือกปฏิบัติกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่ ☐ เป็นการปฏิบัติกับนิสิตทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยความเสมอภาค การได้ ☐ มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านศิลปะ ของนิสิตก็ ☐ นไปอย่างเปิดกว้าง โดยมุ่งเน้น ☐ นให้ ☐ นิสิตที่มีความสามารถได้แสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน ดัง ☐ วยเหตุผลดังกล่าวจึงไม่พบว่า ☐ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตแตกต่างกัน กระบวนการดังกล่าวสอดคล้อง ☐ อกกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ที่กำหนดถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ว่า ☐ าจได้ ☐ อกจัดให้กับบุคคลอย่างเสมอภาคโดยไม่ ☐ เลือกปฏิบัติ และดังที่ สุวรรณ คำมัน และคณะ (2551) กล่าวว่า การพัฒนาประเทศที่มีความยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์เป็นอันดับแรก โดยไม่ ☐ แบ่งแยกและไม่ ☐ เลือกปฏิบัติโดยเฉพาะในประเด็นทางด้านการศึกษาจะต้อง ☐ อกให้ ☐ การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

โดยไม่เลือกปฏิบัติว่านักเรียนหรือนักศึกษานั้นมีพื้นฐานทางสังคมเป็นเช่นไร แต่หากได้เข้ามามีเรียนแล้วจะตั้งให้บริการทางการศึกษาอย่างไรเลือกปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตาม พิชญ์นรี พัทธอวกาศ (2556: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ทุกด้านนิสิตมีคุณลักษณะในระดับมาก โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะภาษา ในข้อคำถามที่ 4 เมื่อมีชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปกรรม นิสิตพูดสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะในระดับปานกลาง ผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะภาษา พร้อมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดี และก้าวไปสู่การพัฒนาในระดับสูงต่อไป

2) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการถ่ายทอด ในข้อคำถามที่ 13 นิสิตบอกเล่าประสบการณ์ ความรู้ด้านศิลปกรรมด้วยภาษาอังกฤษ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของนิสิตด้านที่ 1 ผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์จึงควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะภาษา พร้อมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดี และก้าวไปสู่การพัฒนาในระดับสูงต่อไปอย่างยิ่ง นอกจากนั้นควรมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับไว้ถ่ายทอดประสบการณ์ และควรจัดให้ทุกสาขาวิชาเน้นด้านการฝึกวิจารณ์งาน แสดงความคิดเห็นให้กับนิสิตมากขึ้น

3) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะในระดับมาก ในข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นิสิตบันทึกเรื่องราวที่สนใจผ่านสื่อต่างๆ เช่น สมุดบันทึก Web/ Blog/Facebook คณะควรมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ห้องสมุด Art Book เพื่อรองรับการค้นคว้าข้อมูลในการพัฒนาประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตต่อไป

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ดวงสุวรรณ. (2556). *เพศทางเลือก*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา เทพแก้วและคณะ. (2554). *สื่อเก่า-สื่อใหม่ สัญญา อัตลักษณ์ อุดมการณ์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กิตติวิทย์ เดชชนากร. (2557). *เพศวิถีกับการสร้างอัตลักษณ์ในพื้นที่โรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิติมา สุรสนธิ. (2557). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกษร ปิยะทัต. (2554). *การศึกษาความรับผิดชอบของตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์. (2542). *การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). *อัตลักษณ์และเอกลักษณ์*. สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. ค้นหาเมื่อ 14 ธันวาคม 2558. จาก https://www.eg.mahidol.ac.th/qa/index.php?option=com_content&view=article&id=66&Itemid=98
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2555). *รายงานการประชุมคณะกรรมการประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ ครั้งที่ 11/2555 วันที่ 21 ธันวาคม 2555 เรื่องพิจารณา 4.3 พิจารณาอัตลักษณ์นิสิต(มีทักษะสื่อสาร) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2555*.
- จิตต์ภิญญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา; และคณะ. (2554). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2551). *วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ใจทิพย์ พวงทอง. (2540). การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับ การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของวัยรุ่น. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2550). อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลง. ค้นหาเมื่อ 14 ธันวาคม 2558. จาก http://www.soc.cmu.ac.th/~wsc/data/Identity28_3_05.pdf
- ชูชาติ อาริจิตราณสรณ์. (2552). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตินันท์ สัมมานุช. (2556). การสร้างแบบวัดอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการ มีทักษะสื่อสาร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. (2557). ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐจุฑา วิจิตรจามรี. (2556). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และดุจดเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ระบบอัตลักษณ์แห่งอีโก้ในเยาวชนไทย. วารสารจิตวิทยา. 2(1):76-79.
- ตัวแทนคณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬารัตน์ แสงสกุล เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตัวแทนนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬารัตน์ แสงสกุล เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา แคมมณี. (2555). บัณฑิตศึกษาในศตวรรษที่ 21: การปรับหลักสูตรการสอน. ถ่ายเอกสาร.
- ทองเรือน อมรชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2551). เรื่อง อัตลักษณ์ “เด็กงาม”. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- นัทธชัย ประสานนาม. (2548). เพศชาติพันธุ์ และปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่อง *Touch of Pink*. ค้นหาเมื่อ 14 ธันวาคม 2558. จาก <http://v1.midnightuniv.org/midnight2545/document95248.html>
- นันทนา วงษ์อินทร์. (2543). รวมบทความวิชาการ EQ เรื่อง การพัฒนาอารมณ์. กรุงเทพฯ: ชมรมผู้สนใจอีคิว.
- ..... (2543). ความฉลาดทางอารมณ์. วารสารแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา.
- นิคม ศาลาทอง. (2556). ทำอย่างไรดีกับยุคที่ปัญญาล้นเมือง. ค้นหาเมื่อ 8 เมษายน 2559. จาก <http://www.futurecareer.eduzones.com>.

- นิสิตชั้นปีที่ 3. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬารัตน์ แสงสกุล เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559.
ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2542). การสื่อสารวรรณคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์เน้น
การเจาะจงกลุ่ม. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์ริ้วเขียว.
- บัณฑิต ไกรวิจิตร. (2552). การแสดงอัตลักษณ์พันทางของกลุ่มข่าวยาการละครในสังคมพหุ
วัฒนธรรม. วารสารภูมิปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 3.
- บุคลการคณะศิลปกรรมศาสตร์. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬารัตน์ แสงสกุล เมื่อวันที่ 11
พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประมัตต์ เวทีหิน. (2553). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชัย ภาพันธ์. (2546). เมื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคลทุกคนต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง. วารสาร
วิชาการ. ปีที่ 6 (กรกฎาคม-กันยายน 2546).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ.2553. มาตรา 4.
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนากุล และถิ่นนที อนุวัชรวิรัตน์. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2546). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- เพชรรัตน์ โชครุ่ง. (2557). คุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารและการจัดการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มธุรส สว่างบำรุง. (2542). จิตวิทยาทั่วไป. เชียงใหม่: กิตติการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). อัตลักษณ์นิสิต มศว. ฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2553). แผนยุทธศาสตร์ 15 ปี (พ.ศ.2553-2567). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2554, 23 มีนาคม). อัตลักษณ์นิสิต มศว 9 ประการ. SWU Weekly. หน้า 3.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2553.
- รัชนี้ ลาซโรจน์. (2545). การพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่น. เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการ
วัยรุ่นและการอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ฤดี นิยมรัตน์. (2554). อัตลักษณ์ลวดลายเบญจรงค์ไทย: รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

เลิศลักษณ์ □ วงศ์ □ สวรรค์. (2553). การศึกษาคูณลักษณะความเป็นครุของนิสิตหลักสูตร
การศึกษา

บัณฑิต (กศ.บ. 5 ปอ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารและการจัดการศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการ
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2543). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2555). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ค้นหาเมื่อ 20 ธันวาคม 2558.

วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์. (2555). เรียนอย่างไรในยุคปฏิญญาล้นประเทศ. ไทยรัฐ. ค้นหาเมื่อ 8
พฤศจิกายน 2558. จาก <http://www.thairath.co.th/content/256792>.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2546). พลังความคิดเพื่อการพัฒนาคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

----- (2547). ศิลปะหลังสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: อีแอนด์ไอคิว.

วรรณพร พัฒนาเสถียรกุล. (2552). ความเข้าใจความหมายพื้นฐานทางศิลปะของนักศึกษาศิลปะ
ในมหาวิทยาลัยศิลปากร. ศิลปนิพนธ์ (คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ศรัญญา พิมลลา. (2557). การสื่อสารเพื่อบริหารความสัมพันธ์กับกลุ่มแฟนคลับ สโมสรฟุตบอลเอส
ซีจีเมืองทอง อยู่ในเต็ด. ปรินุณยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต

สมหวัง พิริยานุวัฒน์. (2541). วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ค้นหาเมื่อ 19 สิงหาคม 2559. จาก <http://www.academic.chula.ac.th>.

สุธรรม จันทร์หอม. (2530). บุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

สุพักตร์ พิบูลย์. (2553). เสวนาเรื่องประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเตรียมรับ
การประเมินภายนอกรอบ 3. ค้นหาเมื่อ 19 สิงหาคม 2559. จาก
<http://drsuhakedqa.blogspot.com/>.

สุภัชฉาน ศรีเอี่ยม. (2554). อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2558). อัตลักษณ์นักศึกษาในยุคปฏิญญาล้นประเทศ. วารสารวไลยอลงกรณ์

- ปรีทัศน์.ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558.
- สมล อมรวิวัฒน์. (2550). องค์ 4 ของการศึกษาไทย. สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2556). ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระเปิยทอง.
- สุวรรณณี คำมั่น และคณะ. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวกับการแปลงสู่การปฏิบัติ. ม.ป.ท.:ม.ป.พ.(อัสสโน).
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2549). รายงานวิจัยโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) และสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- สุวรรณ เทพจิต. (2552). การพัฒนาคุณลักษณะ *Character Development*. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สถิตพร คำสด. (2546). การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผล. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักราชบัณฑิต. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. ค้นหาเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2558. จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ.2551-2565. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545. ค้นหาเมื่อ 14 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.onesqa.or.th/th/whatsnews/index2.php?action=view&SystemModuleKey=112&id=84>.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2555). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ อย่างไร. ค้นหาเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2559. จาก

<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/417>.

- อัจฉา เตมียี่. (2554). การถ่ายทอดทางสังคมในองค์กร จิตลักษณะ คุณภาพชีวิตการทำงานและพฤติกรรมการทำงานของพนักงานโรงแรมกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬาร สกสกล เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬาร สกสกล เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง. (2559). สัมภาษณ์โดย จุฬาร สกสกล เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559. ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี สุทธิพันธุ์.(2535). ศิลปนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.ปริญญาโท. กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อวยพร ตันมขกุล. (2539). ภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพ. วารสารพยาบาลศาสตร์
- อภิญา เฟื่องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์ (Identity). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยาสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อัมพร ศรีประเสริฐสุข. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์. ปริญญาโท. กศ.ม. สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bettinghaus.E.P. and M. J. Cody. (1994). *Persuasive Communication*. 5thed. Victoria: Wadsworth Thomson Learning.
- Chickering, A. W. (1974). *Education and Identity*. San Francisco: Jossey Bass.
- Chickering, A. W; & Reisser,L. (1993). *Education and Identity*. (2nd Edition). San Francisco: Jossey Bass.
- Chickering, A. W. (2010). *Out Purposes: Personal Reflections on Character Development and Social Responsibility in Higher Education*. LiberalEducation.GoddardCollage.
- Chickering, A. W. andReisser, Linda (1993). *Education and Identity*.2th San Francisco: Jossey Bass.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essential of psychological testing*. (3rded.). New York: Harper and Row.

- Erikson, E. H. (1971). *Youth and life cycle. Adolescent Behavior and Society*. Random House.
- Ferguson, George. A. (1981). *Statistical analysis in psychological and education*. (5th ed.) New York: McGraw – Hill.
- Fisik Sean Buaknok, Dr. *Educational Technology and Innovation : 1033107*.
- Frederick, Robert W. (1959). *The Third Curricular*. New York: Appleton Century Crafts.
- Golfman, Erving. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Life*. Garden City, NY: Doubleday
- Good, Cartar. (1978). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill.
- King, P.M., and Fields, A. L. (1980). *A framework for student development: From student development goals to educational opportunity practice*. Journal of College Student Personnel, 28, 541-548.
- Lacan, J., (1977). *"The Mirror Stage as Formative of the Function of the I as Revealed in Psychoanalytic Experience"*, in *Ecrits: A Selection*, New York, Norton.
- Lairio, M., Puukari, S. & Kouvo, A. (2013). *Studying at university as part of student life and identity construction*. Scandinavian Journal of Education Research.
- Marcia, J. E. (1980). *Identity in Adolescence*. New York : Wiley.
- Pascarella, E.T. and Terenzini, P.T., (1985). *How college affects students*. San Francisco, CA. : Jossey-Bass Publishers.
- Shaffer, D. R. (2000). *Social & Personality Development*. 4th ed. California: Wadsworth/Thomson Learning.
- Whitman, Barbara Adrienne. (2002). *Professional Teaching for quality education : Characteristics of teacher certified by the National Board for Professional Teaching Standards*. Proudest Dissertations And Theses [CD-ROM]. (Section 0190, part 0727, AAT 3070572.)
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics; An Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. ในการตอบ ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาคำถามแต่ละข้อและโปรดตอบตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน ว่าตรงกับพฤติกรรมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ซึ่งแบ่งระดับพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลจากการสำรวจครั้งนี้ถือเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบ การนำเสนอผลงานจะดำเนินการในลักษณะภาพรวม ผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากรอบการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ผลจากการตอบ ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนิสิต ดังนั้น โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

คำตอบของนิสิตจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

นางสาวจุฬพาพร แสงสกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
 แขนงการบริหารการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก

2. ชั้นปีที่ท่านกำลังศึกษา

☐ ชั้นปีที่ 1

☐ ชั้นปีที่ 2

☐ ชั้นปีที่ 3

☐ ชั้นปีที่ 4

3. สาขาวิชาที่ศึกษา

☐ สาขาวิชาศิลปศึกษา

☐ สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์

☐ สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์

☐ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร

☐ สาขาวิชาศิลปะการแสดง

☐ สาขาวิชานาฏศิลป์

☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา

☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

☐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป)

☐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (ตั้งแต่ 2.51 - 3.24)

☐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ตั้งแต่ 2.50 หรือต่ำกว่า)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดตอบตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน ว่าตรงกับพฤติกรรมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ซึ่งแบ่งระดับพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมาก
 คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ระดับพฤติกรรม				
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรค์และสื่อสารผลงานศิลปกรรม (ภาษาท่าทาง ภาษากาย สัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปทรง รูปร่าง โน้ตดนตรี เสียงที่เป็นจังหวะ)						
1	นิสิตใช้คำสุภาพสื่อสารโต้แย้งกับคนที่ไม่เห็น ด้วยกับผลงานศิลปกรรมของตนเอง					
2	นิสิตสื่อสารผลงานศิลปกรรมให้ผู้อื่นเข้าใจใน ความคิด ความรู้สึก ของตนเองได้					
3	นิสิตใช้ภาษาท่าทางที่เหมาะสมในแต่ละ สถานการณ์ได้					
4	เมื่อมีชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ผลงานศิลปกรรม นิสิตพูดสื่อสารกับ ชาวต่างชาติได้					
5	นิสิตสื่อสารความรู้สึกนึกคิด จินตนาการของ ตนเอง ผ่านผลงานศิลปะสาขาต่างๆ					
6	นิสิตเขียนสรุปข้อมูลหรือสาระสำคัญทาง ศิลปกรรมได้ตรงประเด็น					
7	นิสิตรับฟังคำติชมของคนทั่วไปจากงาน ศิลปกรรมของตนเองได้					
8	นิสิตอ่านประโยคภาษาอังกฤษหรือภาษา ต่างประเทศอื่นๆได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
9	นิสิตแสดงความเคารพหรือยืม เพื่อทักทาย บุคคลที่รู้จัก					

ข้อที่	ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ระดับพฤติกรรม				
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม						
10	นิสิตอธิบายหลักวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการ สร้างสรรค์งานศิลปกรรม ได้ชัดเจน					
11	นิสิตถ่ายทอดความรู้ไปสู่การสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรมใหม่ๆ ภายใต้แนวคิด ความรู้ และ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ศึกษา					
12	นิสิตถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย ด้วยภาษา ที่เหมาะสม					
13	นิสิตบอกเล่าประสบการณ์ ความรู้ด้าน ศิลปกรรมด้วยภาษาอังกฤษ					
14	นิสิตถ่ายทอดข้อมูลได้ชัดเจน จนทำให้ผู้ฟังมี ความรู้สึกร่วมหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกัน ได้อย่างดี					
15	นิสิตเรียบเรียงข้อมูลความรู้ทางศิลปกรรมให้ เข้าใจได้ง่าย					
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม						
16	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดย ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น					
17	นิสิตค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนในเว็บไซต์ได้ อย่างคล่องแคล่วเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม					
18	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการค้นคว้า วิจัยงานทางด้านศิลปะได้อย่างเหมาะสม					
19	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่สร้างสรรค์สื่อ สิ่งพิมพ์/เอกสาร เพื่อการถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจ ได้ง่าย					
20	นิสิตใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เพื่อ สื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม					
21	นิสิตเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เหมาะสมกับ งานศิลปะ					

ข้อที่	ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ระดับพฤติกรรม				
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
22	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการ สร้างสรรค์งานศิลปกรรม					
23	นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร แนวคิด ได้อย่างมีเหตุผล					
24	นิสิตบันทึกเรื่องราวที่สนใจผ่านสื่อต่างๆ เช่น สมุดบันทึก Web /blog /Facebook					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นิสิตมีความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ ในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

1.ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

.....

.....

.....

.....

2.ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม

.....

.....

.....

.....

3.ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์
งานศิลปกรรม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรง

ที่ ศธ 6918/ ๒๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๕ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สินินาถ เลิศไพโรจน์

เนื่องด้วย นางสาวจุฬาร แสงสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและ
การจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์
โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้
นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจุฬาร แสงสกุล และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 019 7791

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 1665

วันที่ 14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา

เนื่องด้วย นางสาวจุฬาร แสงสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิต จะเก็บไประบุชื่อในรายงานรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรณีติดต่อไม่ติด โทรศัพท์

084 019 7791

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจุฬาร แสงสกุล และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พิลาธิมา ๑.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ๘๕ ๒๐๑๙/๑๑๑

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ รongศาสตราจารย์ ดร.สินีนาถ เลิศไพโรวัน
ตำแหน่ง อาจารย์/อดีตคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการจัดการการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการจัดการการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 1๖1

วันที่ 5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวจุฬาร แสงสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา ชั้นปีที่ 1 – 4 ตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนิสิตตามอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในคณะของท่าน ระหว่างเดือนเมษายน 2560 ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 098 270 4180

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จิราธิปไตย ๒.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) คุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ

ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะภาษา (ข้อที่)	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.11
2	3.17
3	4.20
4	2.30
5	2.42
6	3.85
7	1.82
8	1.86
9	2.00

ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด (ข้อที่)	ค่าอำนาจจำแนก (t)
10	5.80
11	4.04
12	2.85
13	2.15
14	4.82
15	3.96

ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ข้อที่)	ค่าอำนาจจำแนก (t)
16	6.41
17	4.73
18	4.95
19	7.81
20	6.18
21	7.81
22	9.18
23	6.69
24	4.63

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .923

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:IOC)

คำชี้แจง เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1	หมายถึง	แน่ใจว่าถูกต้อง สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนนเท่ากับ 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
ให้คะแนนเท่ากับ -1	หมายถึง	ยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3		
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะทางภาษา เพื่อการสร้างสรรค์และสื่อสารผลงานศิลปกรรม (ภาษาท่าทาง ภาษากาย สัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปทรง รูปร่าง โน้ตดนตรี เสียงที่เป็นจังหวะ)					
1.นิสิตใช้คำสุภาพสื่อสารโต้แย้งกับคนที่ไม่เห็นด้วยกับผลงานศิลปกรรมของตนเอง	1	1	1	3	1
2.นิสิตสื่อสารผลงานศิลปกรรมให้ผู้อื่นเข้าใจในความคิดความรู้สึก ของตนเองได้	1	1	1	3	1
3.นิสิตใช้ภาษาท่าทางที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ได้	1	1	1	3	1
4.เมื่อมีชาวต่างชาติสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปกรรม นิสิตพูดสื่อสารกับชาวต่างชาติได้	1	1	1	3	1
5.นิสิตสื่อสารความรู้สึกนึกคิด จินตนาการของตนเอง ผ่านผลงานศิลปะสาขาต่างๆ	1	1	1	3	1
6.นิสิตเขียนสรุปข้อมูลหรือสาระสำคัญทางศิลปกรรมได้ตรงประเด็น	1	1	1	3	1
7.นิสิตรับฟังคำติชมของคนที่มีพาทรงงานศิลปกรรมของตนเองได้	1	1	1	3	1
8.นิสิตอ่านประโยคภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	1	1	1	3	1
9.นิสิตแสดงความเคารพหรือยิ้ม เพื่อทักทายบุคคลที่รู้จัก	1	1	1	3	1
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการถ่ายทอด เพื่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม					
10.นิสิตอธิบายหลักวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างสร้างสรรค์งานศิลปกรรม ได้ชัดเจน	1	1	1	3	1
11.นิสิตถ่ายทอดความรู้ไปสู่การสร้างสร้างสรรค์งานศิลปกรรมใหม่ๆ ภายใต้แนวคิด ความรู้ และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ศึกษา	1	1	1	3	1
12.นิสิตถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย ด้วยภาษาที่	1	1	1	3	1

เหมาะสม					
13.นิสิตบอกเล่าประสบการณ์ ความรู้ด้านศิลปกรรมด้วยภาษาอังกฤษ	1	1	1	3	1
14.นิสิตถ่ายทอดข้อมูลได้ชัดเจน จนทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึก ร่วมหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกันได้อย่างดี	1	1	1	3	1
ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะตาม อัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	
	1	2	3		
15.นิสิตเรียบเรียงข้อมูลความรู้ทางศิลปกรรมให้เข้าใจได้ ง่าย	1	1	1	3	1
ด้านความสามารถในการประยุกต์ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม					
16.นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของ ผู้อื่น	1	1	1	3	1
17.นิสิตค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนในเว็บไซต์ได้อย่าง คล่องแคล่วเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรม	1	1	1	3	1
18.นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการค้นคว้า วิจัยงาน ทางด้านศิลปะได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
19.นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่สร้างสรรค์สื่อ สิ่งพิมพ์/เอกสาร เพื่อการถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจได้ง่าย	1	1	1	3	1
20.นิสิตใช้โปรแกรมพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เพื่อสื่อสาร ข้อมูลไปสู่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
21.นิสิตเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เหมาะสมกับงาน ศิลปะ	1	1	1	3	1
22.นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการสร้างสรรค์งาน ศิลปกรรม	1	1	1	3	1
23.นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร แนวคิด ได้อย่างมีเหตุผล	1	1	0	2	0.7
24.นิสิตบันทึกเรื่องราวที่สนใจผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สมุด บันทึก Web /blog /Facebook	1	1	0	2	0.7

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นิสิตมีความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

ภาคผนวก จ

หนังสือขอเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ 1276 /2560
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

เพื่อให้การทำปริญญานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2550 และที่แก้ไข

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจุฬาร แสงสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2518
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	123/1 หมู่ 2 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	รักษาการผู้อำนวยการ สำนักงานคณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จาก โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง
พ.ศ. 2540	กศ.บ (ภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	กศ.ม (การบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชาการบริหารการอุดมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ